

ELŐSZÓ

ARADON: ...
 VIDÉKEN: ...
 HIRDELTSZEM: ...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 851.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 84.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Ötletés előtt.
- A májusai menetrendváltozások az aradi vonalakon.
- Arad képviselő választói.
- Fedák Sári levelet írt.
- Hollandia öröme.
- Mihán király szerelmel.
- A kurticai lelkész perel.
- Xireboff háztulajdonos.
- Abdul Hamid bukása.
- Letartóztatások Szabadkán.
- Varkaságok.

A trónvesztett szultán.

Arad, április 23.

Beteg birodalomnak beteg osá-
 szarja: a szultán elvonul a semmibe,
 a világtörténelem nirvánájába. A ha-
 talma, az uralkodása abba pusztult
 bele, hogy az országa egészséges lett.
 Új életre kapott az alkotmány leve-
 gőjétől, szemérről leégette a hályogot
 a nyugatról egyre nagyobb erővel
 sugárzó világosság. A török föld,
 amelyet a kórán hagyományai szívós
 erővel cövekelték a középkorhoz, egy-
 szerre a huszadik századé. Európáé
 lett. Ahhoz az országhoz nem volt
 való második Abdul Hamid, aki még
 a fotografáló gépeket is kitiltotta or-
 szágából, nehogy a bűnös kulturát be-
 csempészsék. A mult héten még meg-
 próbált abszolút uralkodót játszani,
 akinek egy pillarezgése hadvezérek és
 államférfiak halálát jelenti. Ma már nem
 császár. Ha a forradalom ép olyan gör-
 csösen ragaszkodik a mult hagyomá-
 nyaihoz, mint ő, akkor bizonyára selyem

zsinórt küld a próféta utódának. De
 az ifju törökök modern emberek, s
 tudják, hogy egy fogatlan szultán,
 ha a koronától megfosztják, s évjá-
 radékat biztosítanak neki, már nem
 veszedelmes az alkotmányra, az or-
 szágra. Beérték tehát azzal, hogy ő
 felségét trónvesztettnek nyilvánították,
 a sejk ül izlámra bizva, hogy az er-
 ről szóló fetvát elkészítse. Az ifju tö-
 rökök nem mellőzhették ezt a kis
 gyöngédtelenséget. A multkor e nél-
 kül próbálták az országot ujja terem-
 teni, s ő felsége, egy meghunyászko-
 dást játszó oroszlánhoz hasonlóan, az
 első alkalmat fölhasználta, hogy ki-
 törjön és a régi állapotot teremtsé
 vissza.

Ennek a szultánnak mennie kellett.
 Elvisz magával egy veszteségekkel
 és szomorú tapasztalatokkal sűrűen
 tuskézett történelmi multat. A vi-
 lághódító Szulejmánok utóda elve-
 szítette Egyiptomot, Kelet-Ruméliát,
 Bosznia-Hercegovinát; egész élete vá-
 rakozásnak tetszett, amely félve leste,
 hogy mikor fogják a nagyhatalmak
 önállóságának megmaradt darabjait is
 szétmarcangolni. Országa lealázó gyám-
 ság alatt állott, s a veszteséget, ame-
 lyek egy-egy országrész elszakításá-
 val érték, a belső züllés súlyosította.
 S mindez talán nem fájt annyira —
 hiszen a megfogyott országban is
 autokrata maradhatott volna, — mint
 az, hogy élete alkonyán a korlátlan
 uralkodói hatalmat is elvették tőle, s
 azt követelték, hogy azt a parlament-
 tel ossza meg.

S ez úgy is történt. Az alkot-
 mányt, fanyar arccal és kénytelen
 kedvvel, még ő adta a törökök-
 nek; de azért nem ő az első tö-
 rök alkotmányos uralkodó, hanem
 utódja, Resad, aki most válogat a
 történelmi nevek közül, hogy azzal
 a trónra üljön. Az új török uralkodó-
 ról keveset tud, ellentmondásokat hall
 a világ. Ha császárnak is készült, a
 Yildizben semmiesetre se nevelték al-
 kotmányos uralkodásra a hercegeket.
 De Resad effendi, ha csak kevés jó-
 zansággal nézi a körülötte történőket,
 azzal a tudattal kezdheti meg az uralko-
 dást, hogy azt másként, mint becsü-
 letes alkotmányossággal nem kezd-
 heti és nem folytathatja. Ha ő is a
 teljesebb, a népakarattól teljesen füg-
 getlen hatalomra vágya: Abdul Ha-
 mid ex-szultán esete a visszariasztó
 példa. Egyébként, a látszat szerint, az
 ő uralkodásának és jogainak kereteit
 az ifjutörökök, a szultán fölött győ-
 zedelmeskedők szabják meg, s nekik
 bizonyára gondjuk lesz arra, hogy a
 szultán ne legyen sokkal több, mint
 a szelamlíknak és egyéb ceremóniák-
 nak szükséges statisztája, állami ok-
 iratok aláírója, akinek akarata nem
 lehet döntő a parlamentben megnyi-
 latkozó népakarat fölött.

S az öreg ember, akiről lehúzták
 Mohamed kaftánját, egy kastély ara-
 nyos rácsai mögül fog nézni a török
 föld változásaira, újjászületésére, hi-
 hetetlen átalakulására. A trónvesztés
 keserűségénél is nagyobb lesz a fájd-
 alma annak, hogy ez a lehetetlen do-

Búcsú.

Írta: Bónisné Bónis Margit.

Egyetlen Barátom!

Nem szabad rám haragudnia! Meg kell
 nekem bocsátania. Több szomorúságot én már
 nem fogok okozni magának! Mire reggel föl-
 ébred és inasa beviszi leveleimet, én már hideg,
 ökrökre hideg leszek és elmentem oda, ahonnan
 még nem tért vissza soha senki és ahol talán
 végre én is megtalálom pihenésemet, nyugal-
 mammat.

Szinte látom magam előtt, amint ezeket
 olvasva, elborul a két, mindig hideg, gunyos
 szeme, amelyek reám valamikor annyi szeretet-
 tel, melegséggel néztek.

Ha volt egy-egy szép, ragyogó óram az
 életemben, azt magának, csakis magának köszön-
 hetem és nem a szinpadi sikereimnek. — És
 csupán ezekért az órákért, semmi másért, érde-
 mes volna újra kezdeni az életet!

Látja-látja, ilyen vagyok én! A megmá-
 sítáhatatlan, visszahozhatatlan vég előtt állok s
 mégis az élet újjakezdéséről álmodozom. Egy
 pillanatra végig tekintek életemen, de nem ta-
 lálok benne egyetlen visszahívásra érdemes
 pillanatot, órát, csak azokat, melyeket a maga
 közelében, magával éltem át. Szinpadi sike-
 reim? A tapsok izgató, kábító, sok küzdelem-
 mel kivívott örömei? Oh, mily hamar elszáll-

tak! Én szerettem a pályámat, hiszen tudja s
 mégis, ha újra kezdeném az életet, soha, soha
 nem lépnék szinpadra.

A muló, füstként elillanó dicsőséghez hosszú
 kálvária vezet. A színésznő élete kifogyhatat-
 lan lázak szakadatlan láncolata. A lelkünk, sok-
 szor a testünk árán elkábitunk, megmámosi-
 tunk ezer meg ezer embert. Fiatal leányok tő-
 lünk tanulnak szeretni, asszonyok élni, férfiak
 gyönyöröket hajszolni. Oda adjuk az életünk,
 a lelkünk, a szívünk minden lázát, forróságát
 és magunk fáradtan, kifosztva, zsibongó, égő
 aggyal maradunk.

Szeretnek bennünket! Rajonganak éret-
 tünk! Hódolattal vesznek körül! S ebből a sok
 hódolattól, rajongásból végre senkinek, semmi-
 nek sem marad. Az örökös lázba, a sikernek,
 elismerésnek lázas hajszájába, a festék, a lám-
 pák perzselő forróságába hamar belefárad a
 lelkünk, összetörik a testünk. És akkor! ...
 Mi jön akkor! Privát asszonyok megengedhetik
 maguknak azt a lukszust, hogy megvénüljenek
 — színésznő soha! Az emberek még az életnél
 is kegyetlenebbek!

Csak a redőket látják meg az arcunkon,
 de azt nem, hogy ezeket a redőket ott szere-
 tük az ő szolgálatukban, midőn szeretni, szen-
 vedni, sirni és nevetni tanítottuk őket! Oh,
 azok a gyilkos, gunyos mosolyok! Azok a szá-
 nakozó tekintetek. Azok a hangosan sugott

megjegyzések! Nem! Nem akarom ezt az utat
 végig járni!

Nem hittem soha, hogy én is meg fogom
 izelni ezt a véget! Mosolyogtam rajta még ez-
 előtt pár évvel. Fellázadt ellene az aestetikai
 érzékem, a mindig szépet hajszoló, kutató ké-
 nyes, tulfinomult érzékem, ha csak rá is gon-
 doltam erre! És pazaroltam a lelkem lázát és
 csatákat vívtam a sikerért, bizton remélve,
 hogy én nem leszek ráutalva a gunyakacajoktól
 kisírt, az irtózott megvénülésre.

Hisz volt valakim: — maga, — aki éve-
 ken keresztül kitartott mellettem, szeretett és
 akit én is szerettem a lelkem minden lázával
 és akiben biztos, sziklaszilárd hittel hittem.
 reméltem, hogy mellettem marad az első redők
 — az alkony napjaiban is!

Éveken keresztül vártam egy szóra. Egy
 megváltó, kibékítő, megnyugvást adó szóra!
 — És ez a szó késett, egyre késett — és
 egyre vártam — hiába vártam!

Elhatároztam, hogy elmegyek a közelébe.
 Elmentem. Ne higgye, hogy nekem nem fájt
 ez! Hogy nekem nem vonaglott a lelkem el-
 hagyni magát! Magát! És a félhomályos, il-
 latos, meleg, puha kis fészünkkel! A karos
 székünkkel, a puha, süppedő pihenőhelyünkkel.
 Száz meg száz ismerős tarka kis nippet s min-
 den legkisebb apróságot, melyek mindegyiké-

log, minden hit és hagyomány ellenére megtörténhetett. Allah böles és igazságos, — Allah akarta így!

Döntés előtt.

Justh Gyula Budapesten.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 23.

Feszült figyelemmel várja az ország Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf holnapi kihallgatását, ámbar, mint bécsi és budapesti tudósításainkból kitűnik, mindenki el van készülve arra, hogy a király nem fogadja el az önálló bankra vonatkozó propezióijukat. A mai nap eseményei nem Bécsben, hanem Budapesten játszódtak le. A függetlenségi pártkörben összegyűlt képviselők ma már reményteljesebbnek látják a helyzetet, mert azt hiszik, hogy vezérek kitartása csak meghozza a küzdelem gyümölcsét. Justh Gyula ma is harcra buzdította párttársait az önálló bank érdekében.

A politikai válság mai történetéről az alábbi jelentések adnak számot:

Miniszterek a királynál.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferencnek és Apponyi Albert grófnak az önálló bankra vonatkozó előterjesztését a király valószínűleg elfogja utasítani. Ennek következtében a magyar kormány vasárnap Budapesten minisztertanácsot tart, amelyen aláírják a kabinet lemondását. Wekerle hűfőn tesz erről jelentést a képviselőházban.

Bécsből táviratozzák: Zichy Aladár gróf minisztert, a néppárt elnökét ma délelőtt fél 11 órakor a király kihallgatáson fogadta, a mely fél óráig tartott. A kihallgatás a politikai helyzettel függ össze. A miniszter a Burgból a magyar házba tért vissza, ahol Andrassy Gyula, Kossuth Ferenc és Apponyi Albert minisztertársaival hosszabb megbeszélést folytatott. A magyar miniszterek délből Aerenthal külügyminiszternél reggelin vettek részt. Andrassy Gyula belügyminiszter d. u. 4 órakor visszatázott Budapestre. Wekerle miniszterelnököt

holnap reggelre Bécsbe várják. Kossuth Ferencet a király holnap d. u. fél 2-kor, Apponyi Albertet pedig d. u. fél 3-kor fogadja kihallgatáson. A két miniszter holnap délután visszatázik Budapestre.

Bécsből táviratozzák: Ma délután egy órakor Aerenthal báró lakásán reggeli volt, amelyen a magyar miniszterek közül Kossuth, Andrassy, Apponyi és Zichy vettek részt. Reggeli után Kossuth a bankgassei magyar házba ment, ahol délután 5 órakor Avarna herceg bécsi olasz nagykövet látogatását fogadta, aki a miniszternél fél óra hosszáig időzött. Este Kossuth és Apponyi között hosszabb tanácskozás volt.

Budapestről jelentik: Andrassy gróf belügyminiszter ma este 9 órakor Budapestre érkezett.

Kossuth és a függetlenségi párt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc ma Hoitsy Pálhoz a következő táviratot intézte:

Mint hogy tudomásomra jutott, hogy pártunk Budapesten időző tagjai megérkezésükkor a pályaudvaron tömegesen akarnak fogadni, halásan elismerve a szándékban megnyilvánuló baráti jóindulatotokat, a politikai helyzet megítéléséből kifolyólag igen nyomatékosan kérem, hogy a te közvetítéseddel szíveskedjenek a tervtől elállani.

Kossuth.

Mivel a függetlenségi párt tagjai nem akarnak eltekinteni attól, hogy Kossuth hazaérkezésekor a pályaudvaron tüntessenek Kossuth és az önálló bank mellett, Kossuth környezetében az az eszme merült föl, hogy Kossuth a szombati audiencia után ne vonattal, hanem automobilon utazzék Budapestre. Ez a terv azonban, tekintettel Kossuth egészségi állapotára és a hosszú ut nagy fáradsámaira, nem valósul meg. Kossuth vonaton fog érkezni, de lehet, hogy a főváros előtt kiszáll és automobilon hajtat lakására.

Kossuth Ferenc, nehogy minden kibontakozás lehetlenné váljék, megbízottai útján és hírlapi uton is azt a kérést intézte a pártja

tagjaihoz, hogy ne demonstráljanak, ne szögezék le magukat a bankkérdésben, hanem várják meg a fejleményeket. Hír szerint ennek a kérésnek nem lesz fogantaja.

Ugy értesülünk, hogy a függetlenségi párt hétfői értekezletén Kossuth Ferenc kérni fogja, hogy a párt ne hozzon semmiféle határozatot a jövődó magatartást illetőleg, hanem bízva a vezetések és a kibontakozási tárgyalásokat a párt vezéreire. Tudatni fogja azt is, hogy léte szerint az erőket tömöríteni kell és így nem helyes, ha a koalíció többi pártjai ellen agitálnak a párt egyes tagjai.

Kossuth üzenete.

Budapesti tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc, Tóth János államtitkár útján Bécsből a következő üzenetet küldte pártjának:

Az ügy érdekében kész vagyok a lemondásra, de legyetek elkészülve, hogy a függetlenségi párt többé nem kerül kormányra.

Justh Gyula a helyzetről.

Budapestről jelentik: Justh Gyula ma délelőtt érkezett a fővárosba. A pályaudvaron több politikus várta és többen keresték föl a képviselőház elnöki fogadjójában. Informáltak a párt hangulatáról és közölték vele a Bécsből érkezett bizalmas tudósításokat. A képviselőház elnöke annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a függetlenségi párt nem engedhet. Egy hajszálnyit engedékenységgel ragaszkodnia kell az önálló bank megvalósításához és semmiféle kompromisszumos tárgyalásokba nem szabad becsátkoznia. Bécs, ha látni fogja, hogy másképpen nem boldogul, kénytelen lesz hozzájárulni a bank-elkülönítéshez.

Justh Gyula a képviselőház elnöke, ma egy hírlapiró előtt a következőben nyilatkozott a válságos helyzetről:

Véleményem szerint Andrassy a kormányalakításra nem fog kapni a királytól megbízást. Ennek semmiféle célja nem volna. Mit is akarna Andrassy? Talán a bankszabadság megújításával jönne a Ház elé? Ezzel a programmal 24 óra alatt lehetlenné válna. Ugye most már a 67-es párt láthatja — folytatja Justh — hogy nemcsak én és néhány elvárható kivánja a nemzeti bank felállítását, hanem Kossuth Ferencetől kezdve a függetlenségi pártnak minden tagja szilárdan áll mellette. Ka-

hez annyi forró, örökre feledhetetlen emlékem fűződik!

Mikor utoljára voltam magánál, maga nem volt otthon. Tudtam, hogy nincs otthon, azért mentem! Bucsuzni akartam mindentől, ami kedves, drága és szép volt nekem. Leültem még egyszer a karosszékünkbe, végig feküdtem a puha párnás schaislongeon, kezembe vettem, megsimogattam minden kis nippet. Az egyik, egy kis miniatűr madonna kiesett a kezemből... eltűnt. Rossz ómen — gondoltam. Talán sejtettem, hogy...

Elmentem! Messzire mentem, új, ismeretlen környezetbe. Befestettem az arcot és tovább játszottam. Vissza fog hívni! Vissza kell hívnia! Nem lehet, hogy elveszhetők találja az életet nélkülem! Ha nem leszek a közelében, megérti, megéri kija és mije voltam! Az emlékek, csókok, az együtt átélt, átörült és átszenvedett órák biztosan kísértik őt is, nemcsak engem! Lehetséges-e, hogy a tegnapot, a mámoros, csókos tegnapot el lehet feledni, el lehet temetni nyomtalanul? A csókjaim, a hajam, a hangom, nem kísértik-e, mint engem az övé!?

Vártam a kiengesztelő, visszahívó szóra hónapokon, egy éven át hiába! Minket asszonyokat az emlékeink élteknak, de azok ölnék is meg bennünket! A férfiak kétségbeesetten rövid ideig tudnak emlékezni, kötevénytől hamar tudnak feledni! Amíg mi lázas

álmodással, fanatikus hittal ápolgatjuk magunkban a multak impresszióit, addig, ők hányadik emléket gyűjtötték már!

Mikor láttam, hogy késik a várva-várt visszahívó szó, irtam meg magának azt a bizonyos levelet, amelyben tudattam, hogy férjhez megyek, kértem akadt. Oh, hogy restellem ezt ma! Igen! Azért irtam, hogy kényszerítsem, kiereszkoljam, a ki nem mondott, hasztalan várt szót! Az életéért, a boldogságáért küzdeni mindenkinek jogában áll. En is csak ezt tettem. És mégis, higgye el, bánt, hogy meg tettem.

A maga válasza az volt, hogy szerencsét kívánt leendő házasságomhoz!

Nem szerettem azt az embert! A maga levele után azonban elhatároztam, hogy hozzá megyek. És tudja mi történt? Még ez is elhagyott!

Mi következhetett volna még ezután! Mi történhetett volna még velem más, mint amit teszek! Nem várom be a reám nézve száz halálnál is kínosabb véget! Már nehezen kapnék szerződést is! Amit idáig félve, remegve, makkasul titkoltam, ma bevallom — öreg vagyok és fáradt!

És most Isten velem, egyetlen barátom! Ugye most már megbocsátja, hogy kiakartam erőszakolni azt a szót! Azt az egyetlen szót, amelyet maga, ki tudja miért, de nem akart,

nem birt kimondani! Talán kényszernek, erőszaknak hitte. Talán szabadságát, függetlenségét féltette! Talán... Talán... Nem! Nem mondom ki! Nem akarom hinni! Még mindig hiu vagyok! Nő vagyok és színesző!

En azt hittem magának is kellemes lesz az, ami után én oly vágva-vágytam! És ép oly boldogsága, életszükséglete lesz, mint nekem lett volna! Ez a mi ősi hibánk. Sokáig tudunk emlékezni! Szeretjük hinni, ami jól esik!... Mi asszonyok!... Szegény asszonyok!

Fogadja el tőlem emlékül ezt a néhány csekélységet, melyet itt küldök. A sikereim, a küzdelmeim emlékeit, a garde rubeomat pedig osztassa szét szegény színésznők között. Ha most gazdag lennék, minden vagyonomat arra áldoznám! Mennyivel kevesebb szép, tehetséges, jobb sorsra érdemes leány jutna a posványba!

Gondolatban még egyszer és utoljára ott vagyok a kis fészkünkben, maga mellett és megszorítom forrón az erős, becsületos kezét. Ujra kérem, ne haragudjon reám! Bocsásson meg! És főképpen ne szenvedjen miattam? Hisz nem történt semmi... Csak egy nipp tört el... Majd vesz helyette másikat... Ugye...

gem nem csüggesztenek el a bécsi eredmények. Ma is az a meggyőződésünk, ha erős kitartással követeljük, amihez jogunk van, győzni fogunk.

Hogy a függetlenségi pártnak mennyire igaz van, amikor a bank szétválasztását követeli, azt lényegesen illusztrálja az 1889. évi 27-ik törvénycikk, amely az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról szól. Ennek első szakasza ezeket mondja:

Az osztrák-magyar monarchia mindkét államát, az önálló jegybank felállítását tekintetében megillető jog kölcsönösen elismertetik.

Megállapítható, hogy az önálló bankhoz jogunk van. Nem is fogunk ebből engedni. Csak kitartással győzhetünk. Egyöntetű fellépésre van szükség.

— Hallotta excellenciád — kérdezte a hírlapíró, — hogy a bécsi lapok szerint a Ház üléseit szeptemberig elnapolják és addig a Wekerle kabinet vezet az ügyeket.

— Lehetetlennek tartom. A bankkérdést okvetlenül meg kell oldani, továbbra nem szabad osztrák-magyar banknak lenni. Az el sem képzelhető, hogy a parlament egy kis csoportja megtörje a függetlenségi párt álláspontját. Különben is kizártnak tartom, hogy Kossuth Ferenc Fejérváry módjára tovább vigye az ügyeket.

A házszabályok esetleges feloszlása került még szóba.

— Csak oszlassák fel a Házat — mondotta Justh, — majd meglátják milyen kudarcra jár az a választás rájuk nézve. Választás esetén a nemzeti bank és a választójog reformjával meggyünk a küzdelembe és könnyű előre látni javunkra az eredményt.

Aerenthal segítsége.

Bécsből táviratozzák: Andrassy arról igyekszik meggyőzni a közös külügyminisztert, hogy a monarchia nagyhatalmi állásának érdekében közre kell működnie a válság békés elintézésében. A külpolitikai helyzet ezer veszélyt rejtget, épen azért nem közömbös, hogy Magyarországon konszolidált viszonyok, avagy anarkia van-e. De ettől is eltekintve, külügyi szempontból fontos és sürgős ügyek várnak parlamenti elintézésre. Ott van a török entente-jegyzőkönyv, amelyet törvénybe kell iktatni, rendezni kell Bosznia-Hercegovina ügyét. Andrassy reméli, hogy sikerül Aerenthal legáltalább annyira meggyőzni, hogy illetékes helyen ajánlja a békés kibontakozás szükségességét.

Cáfolatok.

Bécsből táviratozzák: Néhány lap ma azt jelenti, hogy a magyar kormány tagjai a kabinetiroda főnökével, Daruváry Gézával új kibontakozási akció alapjáról megbeszélést folytattak. Illetékes helyről azt közlik, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a tényeknek. Daruváry osztályfőnök ilyen megbeszélésekben nem vett részt. Tegnap járt ugyan a magyar házban, azonban kizárólag azon célból, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter látogatását viszonzozza, ez a látogatás azonban teljesen magánjellegű volt.

Több lap azt írta, hogy Nagy Emil kijelentette volna, hogy ő és többen a függetlenségi pártban az önálló bankot követelő csoporttal szembe akarnak helyezkedni. Nagy Emil ma este ezeket a híreket megcáfolta.

Budapesti tudósítónk jelenti: Az a hír, hogy Wekerle Sándor a mai nap folyamán Bécsbe utazott, nem felel meg a valóságnak. Eddig semmiféle intézkedés nem történt arra, hogy a miniszterelnök a képviselőház hétfői ülése előtt Bécsbe utazna. Wekerle valószínűleg kedden, vagy szerdán jelenik meg a felség előtt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma este 7 órakor Budapestre érkezett.

Külföldi lap a válságról.

A „Frankfurter Zeitung“ a magyar politikai válságról a következőket írja: Az osztrák és a magyar miniszterek tárgyalásai gonosz meglepetést hoztak. El voltak készülve a banktárgyalások megfeneklésére, de valamennyi résztvevő mind mai napig reményelték, hogy a bankért kárpótlást a katonai kérdésekben kapnak s e téren úgy a hogy: már meg volt a megegyezés Schönaiach hadügyminiszterrel. E megegyezés alapján sikerült volna a fuziót létesíteni a 67-es pártok és a függetlenségi párt kormányzásra hajló része közt és az országgyűlés feloszlása nélkül sikerült volna a választási reform elintézése vagy legrosszabb esetben találtak volna programot egy rekonstruált kabinet számára, amely a választásokat vezesse. A magyar miniszterek közlése szerint az osztrák kormány az összes kompromisszumtervet elutasította s ez okon a magyar kormány táborában rendkívül nyomott a hangulat. A trónörökös befolyásával, aki Kossuth kombinációival szemben mereven elutasító álláspontot foglal el, legutóbb egy névtelen röpírat jelent meg, amelynek tartalma szerint Magyarországon olyan politika készül, amely előreláthatóan Magyarországot a félig már lejáratott radikálisizmusba kergetné. Állítólag az uralkodó se látogat Budapestre. Ez olyan kísérletezésre vezethetne, mint a Fejérváry-kormány alatt, amelynek kimenetele, dacára a koalíciós hazafiakról szerzett komor tapasztalatoknak, igen kétséges lehet. A remény utolsó horgonya Andrassy Gyula gróf, aki Bécsben van s a kinek nagy a befolyása az uralkodóra. Ha nem sikerül neki közvetítő programját elfogadtatnia, úgy Ausztria-Magyarország súlyos válság előtt áll.

A függetlenségi pártkörben.

Budapesti tudósítónk jelenti: A függetlenségi pártkörben ma este hét órakor több, mint száz képviselő volt jelen. Ugron Gábor kivételével, ott volt a párt minden alelnöke. A hangulat reményteljesebb volt ma, mint tegnap, mert a párt tagjai meg vannak győződve, hogy a vezérek nem fogják feladni álláspontjukat és a kitartás előbb-utóbb győzni fog. Félhét órakor jelent meg Justh Gyula a pártkörben. Lelkes eljénzéssel fogadták.

Az elnök a nagy társalgóba ment, ahol a képviselők körülvették. Hoitsy Pál felolvasta a teremben Kossuthnak hozzá intézett távirati kérelmét, hogy ne fogadják ünnepélyesen és kerüljenek minden tüntetést. Holló is erre kérte a jelenlevőket. Justh Gyula ellenben az ünnepies fogadtatást kívánta. Döntésre nem került a sor, de valószínű, hogy a főváros függetlenségi pártkörei ünnepelni fogják Kossuthot hazaérkezése alkalmával.

Justh Gyula beszélt ezután a helyzetről. A kartellbank feletti tárgyalások — mondotta — be vannak fejezve. A függetlenségi párt keze most már nincs megkötve, mert az osztrák kormány a kartellbank tervét véglegesen visszautasította. Nem lehet kétség az iránt, hogy a bankkérdésben jogunk van a többség akaratát érvényesíteni. Hétfőn a pártértekezleten én is felszólalok és vezéreink működését érdeme szerint fogom méltányolni. Kétségtelen, hogy a nemzeti bankért a párt, mint egy férfi fog kitartani.

A pártban többen azt az ideát vetették fel, hogy az osztrák ipartermékeket bojkottálni kell. Nagy örömet keltett az a kombináció, hogy az összes magyar pártok — a néppárt kivételével — a függetlenségi párthoz csatlakozzanak, hogy nagyobb erővel lehessen folytatni a küzdelmet.

A jövő hét programja.

Budapesti tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt 11 órakor Wekerle Sándor elnöke alatt Budapesten minisztertanács lesz, amelyen a kormány valamennyi tagja részt fog venni. Hétfőn a koalíció három pártja

értekezletet tart. Az értekezleteken a pártok vezetői a minisztertanács eredményeiről tesznek jelentést. A pártok előreláthatólag tudomásul veszik a jelentést, de határozatukkal nem fognak praesjudikálni a döntő eseményeknek. A képviselőház hétfőn délelőtt Justh Gyula elnöke alatt tartja ülését.

A májusi menetrendváltozások az aradi vonalakon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A május elsejével életbelépő nyári menetrendben a következő változások történtek az aradi s az ezt érintő vonalakon:

A jelenleg Budapest keleti p. u.-ról reggel 7 óra 20 pkor Debrecenbe, Nagyváradra, illetve Aradon át Brassóba, a d. u. 2 óra 25 pkor Kolozsvárra és az este 9 óra 15 pkor Predealba induló, az ellenkező irányba pedig a Predealból reggel 7 óra 50 pkor, a Kolozsvárról d. u. 1 óra 40 pkor és a Brassóról Aradon át, illetve Nagyváradról este 9 óra 40 pkor Budapest keleti p. u.-ra érkező gyorsvonatok Budapest keleti p. u. és Szolnok között megszüntetettnek és a Budapest nyugati p. u. — Czegléd-szolnoki vonalra tereltek át. E gyorsvonatok tehát E. évi május hó 1-től kezdve Budapest nyugati p. u.-ról indítatnak, illetve Budapest nyugati p. u.-ra érkeznek és pedig az alábbi időkben:

Budapest nyugati p. u.-ról indul a Debrecen-nagyvárad, illetve arad-brassói gyorsvonat reggel 6 óra 55 pkor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 2 órakor és a predeali gyorsvonat este 9 óra 10 percekor: Budapest nyugati p. u.-ra érkezik a predeali gyorsvonat reggel 7 óra 30 pkor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 1 óra 50 pkor és a brassó-aradi, illetve nagyvárad gyorsvonat este 9 óra 55 pkor.

A jelenleg Budapest keleti p. u.-ról d. u. 2 órakor induló és az oda d. u. 1 óra 10 pkor érkező brassói gyorsvonat június hó 1-től kezdve Predealig illetve Predealtól fog közlekedni, hol, csatlakozást nyer Bukarest felé, illetve felől.

A Brassóról reggel 6 óra 5 percekor induló és Aradon át Budapest felé közlekedő gyorsvonat Tövisen csatlakozni fog a Segesvártól Kolozsvárig közlekedő személyvonathoz, miáltal e gyorsvonatnál Brassóól Tövis-Kolozsváron át is egy új közvetlen összeköttetés létesül Budapestre.

Az Aradról éjjel 3 óra 33 percekor Budapestre induló gyorsvonatnál a megállás Pusztatényő állomáson megszüntetettük, ellenben e vonat Pusztapó állomáson ezentúl nem feltételesen, hanem rendszeresen megállítatjuk. E vonat azonkívül Nagykátán rendszeren, Tápiósüly, Tápióság és Maglód állomásokon feltételesen megállítatjuk. Ugyancsak feltételesen megállítatjuk Tápiószele állomáson a Budapestről d. u. 2 órakor Arad-Tövis felé induló gyorsvonat is. A Budapestről délután 5 óra 40 percekor Brassóba induló személyvonat Ujszász és Szolnok között Zagyvarékás 34. sz. őrháznál feltételesen megállítatjuk.

A Bázisról d. e. 9 óra 55 pkor induló személyvonat Podporány és Vattina kitérőkön nem fog megállítatni. A jelenleg Buziásfürdőről d. u. 5 óra 15 pkor Temesvár-Józsefvárosra induló személyvonat csak bezárólag május 31-ig közlekedik. Június 1-től szeptember hó 30-ig helyette Buziásfürdőről este 7 óra 25 pkor egy új személyvonat indítatjuk, mely Temesvár-Józsefvárosba este 9 óra 7 pkor érkezik. A múlt nyáron június hó 1-től bezárólag szeptember hó 30-ig közlekedett fürdő vonatok ugyanazon időtartamra az idén is forgalomba helyeztetnek.

A jelenleg Máriaradnáról reggel 6 óra 32 pkor Aradra induló és az Aradról jelenleg d. u. 2 óra 30 pkor, az új menetrendnél pedig d. u. 2 óra 14 pkor Máriaradnára induló személyvonat forgalma a máriaradna-soborsini vonal-

részre is kiterjesztetik, ellenben a jelenleg Soborsinról reggel 4 óra 24 pkor Máriaradnára induló tehervonatnál a személyszállítás megszüntetettik.

Kirabolt háztulajdonosnő.

A humorizáló betörő.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 23.

A főváros egyik dús gazdag háztulajdonosnőjét fényes nappal rabolta meg egy szegény munkás. A büntett végrehajtásánál tanusított hidegvér és humor kiemelik a sablonos és a nyomor által megokolt rablási esetek sorából Nagy Márton cselekedetét, akit hosszú hajszá után tettek ártalmatlanná és adtak át a fővárosi rendőrségnek. Az érdekes eseményről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A Bethlen-utca 9. számú ház 17. számú lakásában lakik Riesz Józsefné gazdag magánzó. Óriási vagyon tulajdonosa. Két háromemeletes bérháza és nagy összegű pénze van és vagyona dacára a legegyszerűbb életmódot folytatja. Mindössze két szobában lakik, eselédet nem tart. Maga végzi bevásárlásait a piacon és maga főzi szűkes ebédjét. Ma délelőtt is a piacra ment s míg a Garai-téren járt, egy rongyos ruhába öltözött ember — aki elfogatása után Nagy Mártonnak nevezte magát — alkuleszal felnyitotta a lakás ajtaját, belopódzott az első szobába és egy szekrénybe elrejtőzött. Tíz óra tájban jött haza Rieszné a piacról a lakásba. Alig lépte át a küszöböt, feltárult a szekrény ajtaja, abból egy bekormozott arcú ember ugrott elő, aki *hurkot vetett a halálra rémült asszony nyakába.*

— Pénzt vagy életet, szólott a rabló. Maga ugyanis nagyságos asszony marad, ha ide adja a pénzét, én pedig egy szegény ördög vagyok akin segít a kis dohány. Elő annak a kasszáknak a kulcsával, mert különben szorul a hurok.

Rieszné készségesen engedett a nyugodt hangon követelődő embernek, a kasszához ment és kivett abból 9000 korona pénzt, nagymennyiségű ékszer, órát, láncokat, gyűrűket stb. A rabló a hurkot egy percere sem engedte el kezéből, hanem minden lépésnél követte az asszonyt, aki a félelemtől úgy elgyengült, hogy egy székre roskadt.

— Orvosért ne menjek? — kérdezte a barátságosan idegen udvarisan. Nem kell úgy megijedni, majd jóra fordul minden, vigasztalta Rieszné, mialatt a rablott kincset egy kezkenőbe csomagolta.

— Miután így végeztünk, legyen szives nagyságos asszony egy kis vizet adni, meg akarok mosdani. Gazdag ember vagyok és nem mehetek ilyen bekormozott pófával az emberek közé. Rieszné a konyhába ment, illetve a huroknál fogva a konyhába vezettette magát, hogy a vízvezetéknel vizet eressen egy mosdótálba.

— Pardon, asszonyom, meleg vízre lenne szükségem. Az urinó meleg vizet volt kénytelen szolgálni.

— Most pedig toalettet kell csinálnom, kérek fésűt és tükröt. Ezt is megkapta.

— A tükröt sziveskedjék tartani, mert én ezt így szoktam a feleségemtől, tréfálkozott a rabló. Miután rendbe szedte magát, odalépett a szekrényhez, kinyitotta az ajtaját és megparancsolta áldozatának, hogy lépjen be a szekrénybe. Ez engedelmességet. A rabló kezét csókolt Riesznének, rázárta a szekrényajtót és távozott.

Az urinó azonban feltörte bőrtöne ajtaját, az udvarra rohant és lármát csapott.

— Rabló, gyilkos, fogják meg kiáltással felverte a házat és az udvaron tartózkodott két kintornás legény utána vetette magát a futásnak eredt rablónak, akit a Baross-szoborig üldöztek. Ott egy játszadó gyermekben botlott meg, elesett és így sikerült üldözőinek elfogniok őt. Megkötözték és beszállították a rendőrségre.

Mint tudósítónk jelenti, a meglehetősen sokáig tartó hajszá alatt egy rendőr sem volt látható, hanem mikor a két kintornás legény átadta a vakmerő rablót az ügyeletes rendőrtisztnek, mégis jónak látták a jelen volt rendőrök megjegyezni, hogy Budapesten nem úgy van, mint Szabadkán. Ott hamarabb kerül kézre a gazos. Különösen ha nem a rendőrség üldözi.

Arad képviselőválasztói.

Lajstromok kiigazítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A központi választmány megbízásából a tanács most állítja össze az 1910. évre érvényes választói névjegyzéket, amely hitelesítés után a közjegyző irodájába kerül és ott mint hiteles példányt őrzik. Május hó 15-ikéig kell elkészülnie az összeírásnak s azért, hogy mindenki megvédhesse polgári jogait, május 5-ikén kiteszik nyilvános szemlére a lajstromot s az ellen mindenki felszólalhat.

Az alábbiakban megkezdjük azok névsorának közlését, akik mint új választók kerülnek a névjegyzékbe, vagy választói jogosultságuk elvesztése folytán abból töröltettek:

Új választók:

Almay Aladár házt., Altmann Ignác keresk., Aszódi Manó könyvelő, Auszterveil Mór üzletvezető, Agoston Antal kávémérő, Andreszkó Gusztáv asztalos, Andreszkó Ede süítősegéd, Alfrandy Jakab háztulajdonos, ifj. Andrea Lázár háztulajdonos, Argyelán János szatócs, Auer János háztulajdonos, Abaty Albert irodakezelő, Arnstein Henrik magánhivatalnok, Bacso János irodakezelő, Blédi Boldizsár irodakezelő, Bogdán Flórián kalauz, Boros József dr. díjnok, Borzák Ferenc kalauz, Bozsó János kalauz, Böhm Sándor máv. hivatalnok, Benjámin Odön kereskedő, Braun Miksa zsákkölcsönző, Burza Simon kereskedő, Burza Kornél kereskedő, Böncs Károly dr. ügyvéd, Berkó Ignác előmunkás, Braun Jakab szatócs, Balla Simon háztulajdonos, Bácskai Gyula kereskedő segéd, Békési Gyula szatócs, Böhm Aron süítő, Beregi Kálmán utazó, Bécsi Sándor háztulajdonos, ifj. Bogsán Károly háztulajdonos, Bauer Antal háztulajdonos, Bokor István háztulajdonos, Bierer Bálint háztulajdonos, Berencsi János háztulajdonos, Baumgartner Antal ács, Biróczy László háztulajdonos, Bolgár Lajos lapszerkesztő, Breuner Vilmos festő, Bánfi Sándor titkár, Barát János pénztáros, Bagi Márton művezető, Back Sándor titkár, Balázs Kálmán hivatalnok, Beck Péter ispán, Burnácz Demeter papucsos, Bodon István vállalkozó, Bene Emil ker. segéd, Biró Domokos háztulajdonos, Burger János szatócs, Borsos Márton háztulajdonos, Bojtor György kovács, Beck György földt., Buzás Ferenc háztulajdonos, Bogdanovics György háztulajdonos, Börcsök Pál háztulajdonos, Breier Fülöp magánhivatalnok, Barna György háztulajdonos, Bordás István háztulajdonos, Boronkay Ferenc vendéglős, Butyó Mihály háztulajdonos, Burnácz Milán háztulajdonos, Brán Péter földt., Brebán Miklós hentes, Biróczy György hentes, Baumann János postatiszt, Buzarov Jakab postatiszt, Becker Vendel hittanár, Bánfi Miklós máv. ellenőr, Buday Dezső máv. hivatalnok, Bérezy Imre máv. áll. előjáró, Baráth János mag. hivatalnok, Bajnok Jusztinián ny. őrnagy, Boros Kálmán tanító, Balla Fülöp tanító, Békassy Sándor titkár, Balázs Géza tanító, Bod Kálmán hivatalnok, Benkert György művezető, Bogoevics Romulusz nyug. hivatalnok, Csényi János háztulajdonos, Czettel Gábor al-

kalmazott, Czucker Ferenc háztulajdonos, ifj. Csóthy Nándor könyvelő, Czerny Gottlieb alkalmazott, Csennel György szabász, Csáki János koreszmáros, Csordás István földt., Csizmadia István földt., Csók Károly tanító, Deniflé Pál máv. ellenőr, Darkó György távirdafelvigyázó, Deutsch Lipót kávé, Dressmand Gyula utazó, Diamant Jenő bádógos, Deutsch Mór ügynök, Dusán Miklós bérkocsis, Dezsőfi Samu földt., Davidovics Zsigmond vendéglős, Duschek Antal kalmár, Drencz Mihály háztulajdonos, Deutsch Sámson szatócs, Diamant Ferenc műszerész, Deutsch Albert alkalmazott, Deutsch Lajos kereskedő, Dimitreszku Aurél alkalmazott, Dugonics Bona borbély, Ditrichstein Vilmos utazó, Dobos János nyilvántartó, Dehelán György szabó, Dobró István háztulajdonos, Drosnyák János háztulajdonos, Debreczeni Lajos háztulajdonos, Duma Péter földt., Dár Manó háztulajdonos, Dogmanov Elek földt., Damján Koszta földt., Damján Alexa földt., Denczig Béla gondnok, Dászkál Péter nyug. hivatalnok, Draser Oszkár nyugdíjas, Drehschmidt Ferenc műhelyfőnök.

Kimaradnak:

Avarffy Károly nyug. bíró, Ács Károly háztulajdonos, Amtmann Mihály háztulajdonos, Avarffy Gyula ny. táblabíró, Albert Sándor rajzoló, Antalik János kávé, Acsay Sándor dr. fogalmazó, Angyal Gábor ügynök, Atzél Károly nyug. hivatalnok, Adamovics Károly háztulajdonos, Ablóczy József háztulajdonos, Aleczán Lázár földbirtokos, Angyal Szina Károly háztulajdonos, Abrudán Károly szatócs, Albert Sándor vállalkozó, Alexin Sándor földbirtokos, Borbás Lajos szobafestő, Brunnenschenkel Gyula háztulajdonos, Blau Sámuel hajhász, Berger Árpád szabó, Braun Samu kalmár, Bereczky László aljegyző, Babeszku Gyula nyugdíjas, Bakai Károly máv. altiszt, Balassa János máv. hivatalnok, Berger János irnok, Baczó Frigyes máv. hivatalnok, Balázs Antal háztulajdonos, Blaskovics Béla dr. máv. hivatalnok, Beregi Sándor színész, Borbély Sándor színész, Bloch Henrik kereskedő, Berghammer (Urai) János fényképész, Bedő Albert dr. ügyvédjelölt, Beier Ignác zsibáros, Braun Gusztáv asztalos, Blaha Károly rajzoló, Bozsó József szabó, Bauer Gyula háztulajdonos, Benkő József lakatos, Baksa Béla nyug. jegyző, Bachó János máv. ellenőr, Bárdossy Gyula máv. hivatalnok, Busch György borbély, Braun Sándor kereskedő, Braun Samu szobafestő, Bodea Jusztin háztulajdonos, Bene Kornél dr. orvos, Bogyán Kázmér lelkész, Böleskei Lajos máv. ellenőr, Bauer József gazdatiszt, Boksán Péter háztulajdonos, Bogdanovics Mihály földbirtokos, Boros Szabó Antal háztulajdonos, Balogh József kovács, Barthus András mozdonyvezető, Borlea Mojsza háztulajdonos, Bucskó Béla koreszmáros, Benckert György tanár, Béres Dániel háztulajdonos, Blozsu Mihály szobrász, Birkenhauer Péter borbély, Bihacsi Sándor háztulajdonos, Bogár István háztulajdonos, Béres Dávid háztulajdonos, Bosnyák Péter béltisztító, Böhm József háztulajdonos, Boros Mihály szatócs, Bánfi Mihály ügynök, Balogh Pál háztulajdonos, Bogaras István háztulajdonos, Boros János m. hivatalnok.

(Folytatjuk.)

SPORT.

+ Mezei futóbajnokság. Jelentős sportesemény játszódik le vasárnap délután fél öt órakor az Aradi Athletikai-Klub Török Gábor-utcai sporttelepén. A Magyar Athletikai Szövetség megbízásából e napon rendezik a klub városunk közönsége előtt még alig ismert s rendkívül érdekes mezei futóbajnokságot. Táv.: körülbelül 8 kilométer. A mintegy 25-30 versenyző, csoportonként más-más színű dreszben, fél ötkor indul el a sporttelepről, lovas vezetők által vezetett a Holtmaros-sor, Vágóhid-utcaán, nagymezőn át az erdőszeláig, a Csálán keresztül a Holtmarosig jönnek vissza, ott annak mentén térnek az epres-kerten, ó-temetőn keresztül vissza a sporttelepre. Ez ut körülbelül 8 kilométer lesz. Amíg a versenyzők a teleptől távol futnak, az aradi tanítóképző- és gimnázium felső osztályaiból alakított válogatott csapat, fűles-labda mérkőzést tart a sporttelepen. Belépő-díj 40 fillér. Diák-jegy csak iskolában kapható 20 fillérért.

Letartóztatások Szabadkán.

Fordulata gyilkosság ügyében

Távirati tudósítás.

Arad, április 23

Ma egész nap Jánosi Aladár és Haverda Mária kihallgatásával telt el. A homályos büntetésben eddig pozitív adatok a gyilkos személyére vonatkozólag nincsenek a nyomozó hatóságok kezei között. A szabadkai rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte ugyan Haverda Mária és Jánosit, de ez a gyilkosság előkészítésében játszott szerepük miatt történt. A tettesnek nyoma sincs.

Tudósítónk a következőkben számol be a szenzációs ügy újabb fordulatáról:

Egy másik gyanúsított

Budapestről jelenti tudósítónk: Késő éjjel, lázasan folyó munka közben, amelyben részt vett Krecsányi Kálmán detektívönök és László szabadkai kapitány vezetésével számos rendőrtisztviselő és egész sereg detektív, váratlanul új nyomra bukkantak a gyilkost hajszoló hatóságok. Azon a házkutatáson, amelyet — mint megírtuk — tegnap tartottak meg Haverda Mária budai lakásán, egész esomó okirat és magánjellegű levél között egy olyan levelet találtak, amelynek rendkívül gyanús tartalmában egy új név bukkant föl: J. M. gyógyszerészegéd.

A név különösen a szabadkai rendőrség előtt nem ismeretlen és László kapitány azonnal emlékezett rá, hogy J. M. neve a nyomozás első óráiban már Szabadkán föltűnt s csak azért nem tudták nyomon követni, mert hiányzott az összekötő kapocs, amelyet a mai házkutatás alkalmával talált gyanús levélben meglettek.

J. M. személye rendkívül érdekesen illeszkedik bele ebbe a mindenképen rejtélyes bűnügybe. Még ma éjjel megállapították, hogy ez a különben rosvott multu ember, aki a budapesti rendőrség előtt sem ismeretlen, március tizedike és huszadika között, akkor tehát, amikor Haverda Mária és Jánosi is Szabadkán voltak, szintén Szabadkán járt. Március huszonkettődikén J. M. Szabadkáról jövet Budapesten az Adria-szállóban vett lakást s jómódban élt, amellet, hogy elutazása előtt hónapokon át hajléktalan volt s a nyomorral küzdött. Megállapították, hogy áprilisban újból Szabadkán járt, tizedikén ismét visszajött, újból egy Rákóczi-uti szállóba tért be s ott még aznap egy előkelő fiatal uriaszony látogatója volt, aki hosszú időn át és izgatottan tárgyalt vele. Április tizenkettődikén elhagyta a szállót s állítólag a Bezeredy-utcába ment lakni. Ami azonban nem felel meg a valóságnak, mert április tizenharmadikán nyoma vész J. M.-nek s e perőtől fogva teljesen eltűnt.

A mikor megállapították, hogy ez a rosvott multu gyógyszerészegéd ismerőse volt Jánosinak is és azzal március és áprilisban többször összejött, Krecsányi tanácsos vallatára fogta Jánosit:

— Mondja meg nekem, — kérdezte Krecsányi tanácsos, — ismer-e valami J. M. nevű gyógyszerészt?

Jánosit ez a kérdés meglepte. Pillanatokig tartott, a mig rendezni tudta a gondolatait s ekkor így felelt:

— Ugy látszik, ismerek egy ilyen nevű embert, *Joanovics Miklós gyógyszerészegédet*. Tudtára adták ekkor Jánosinak, hogy még

ma éjjel Szabadkára fog utazni, szembesítés céljából.

— Ez ut miatt nem esem kétségbe, — mondotta Jánosi — s ha lesznek is emberek, akik azt fogják állítani, hogy engem Szabadkán láttak, hát azoknak a szemébe mondom, hogy tévednek.

Jánosit azután Szentpétery és Kornya detektívek a tíz óra tíz perckor induló vonattal csakugyan Szabadkára kísérték.

Joanovics alibije.

Ma aztán megállapították, hogy a másik gyanúsított *Joanovics Miklós* gyógyszerész segéd sem követte el a gyilkosságot. Maga a nyomozást vezető László Géza szabadkai rendőrkapitány jelentette ma ki, hogy ugy Jánosi, mint a másik gyanúsított *Joanovics Miklós* gyógyszerész *alibije igazolva van*. *Joanovics* a kritikus időben egy vándor kabaret társulattal Szeghegyen tartózkodott. Ezt a zombori rendőrfőkapitány is bizonyította. A meggyilkolt hulláját exhumálni fogják.

Szembesítések.

Szabadkáról jelenti: A szabadkai rendőrség adta a budapestinek azt a hírt, hogy Haverda Mariska és Jánosi Aladár március 20-án Szabadkán jártak és itt egy szállodában szálltak meg. Ezt az állítást tagadja Jánosi is, a fiatal asszony is és azt mondják, hogy egyikük sem volt ekkor Szabadkán. Mivel ebben a dologban a vallomások ellentétben vannak a szabadkai rendőrség állításaival, a budapesti rendőrség több detektívét leküldték Szabadkára, hogy a nyomozást megejtsék. A szabadkai rendőrség állítása szerint itt Kovács Bertalan látta is Jánosit, de ez az állítás még nem nyert beigazolást.

Ma déli 12 órakor szembesítették Jánosit Kovács Bertalannal, a szabadkai állami mértékhatóság hivatal vezetőjével, aki néhány héttel ezelőtt állítólag látta volna Jánosit Szabadkán.

— Március végén láttam Szabadkán Jánosit, — mondotta a szembesítésnél — még pedig „Bárány” vendéglő közelében.

— Nem igaz, nem mond igazat, nem voltam Szabadkán, — kiáltott Jánosi.

— Budapestről ismerem önt — válaszolt Kovács — és tudom, hogy március végén 4 napot töltött Szabadkán.

— Nem igaz, hazudik! — ordított Jánosi. Azután Deáknéval szembesítették Jánosit.

— A termete olyan, mint Jánosié, — de nem ő volt, mondotta Deákné.

Jánosi levele.

Jánosival ma Szabadkán egy hírlapíró beszélgetést folytatott. Jánosi ezeket mondotta:

— Négy nap óta járom a kalváriát. Ez idő alatt nem feküdtem le, nem ettem és nem ittam.

Egy detektív megerősítette Jánosi alibijét, ami láthatólag igen jól esett a meggyötört embernek.

Mikor Jánosi egyedül maradt a hírlapíróval, iront és papirost kért tőle. Levelét ut Haverda Máriaának és arra kérte a hírlapírót, hogy adja át a címzettnek.

— Esküszöm uram, — mondotta — hogy ez csupán szerelmi vallomás, semmiféle összefüggésben nincs a bűnüggyel, csak biztosítani akarom a jelen súlyos pillanatban Haverda Máriaát változatlan szerelmemről.

Amikor a hírlapíró Jánosi levelét átadta Haverda Máriaának, ez elsápadt.

— Nem járja, hogy így bántják és kínozzák szegényt, mondotta.

Egy tanu a büntényről.

Egy hírlapíró Vojthával, Haverda Mária rokonával is beszélgetést folytatott. Vojtha tudvalevőleg tegnap esti tizenegyig volt kihallgatáson. Ezeket mondta:

— Nekem az a benyomásom, hogy a rendőri nyomozás téves uton halad. Itt Budapesten hiába keresik a gyilkost, azt ott kell keresni a meggyilkolt asszony szűkebb hazájában, Szabadkán. Kegyetlenségeért és az uzsorás hajlamaiért a szerencsétlen asszony közutálatnak volt kitéve életében. Most, hogy ilyen vége lett, persze feléje irányul a részvét. Kérdeznék csak meg azokat a szegény vincelléreket és kiharasztott parasztokat, akiknek télviz idején az adósság fejében kiszedegette még az ablakfáit is, sajnálják-e nagyon, hogy Haverdáné nincs az élők között. Ami az én kihallgatásomat illeti, az különösen a körül forgott, hogy vajjon esett-e közöttem és Jánosi között szó Browning-pisztolyokról. Azt vallottam, hogy igenis esett. Néhány hónapig jó barátságban voltam Jánosival és eljárógattam a téli estéken hozzájuk. Akkor persze mindearól beszélünk, a Herkó pátertől kezdve az európaiba oltott zulu kafferig. Nem tudom, miért kapesoltuk volna ki épen a Browning-revolvert a beszélgetésünkben. A rendőrség tisztán látja különben, hogy a mi környezetünkben hiába is keresi a tettest. Azt hiszem, ez a belátás már felül is kerekedett a budapesti rendőrségen.

Hamis nyomon.

Szabadkáról táviratozzák: Hogy mennyire hamis nyomon indult el a szabadkai rendőrség, azt bizonyítják a következők:

Hétfőn este 7 óra 15 perckor telefonáltak Barta Antal dr. mentőorvosnak: siessen ki a szegedi szállóba, ahol lelőtték Haverda Boldizsárnét. 7 óra 45 perckor tudta meg az esetet a rendőrség és 8 órakor ért a gyilkosság színhelyére László Géza rendőrkapitány csendőrökkel, majd kihallgatta a két szemtanut, Deáknét és Olga leányát. Mind a ketten azt vallották, hogy a gyilkosság a vihar közben történt. Most tehát a szabadkai rendőrségnek első és legfontosabb kötelessége lett volna megállapítani: mikor, melyik órában és melyik percben volt a vihar? Erre az időpontra azért lett volna nagy szüksége a rendőrségnek, mert csak ebből állapithatta volna meg, hogy a gyilkos melyik vonattal utazhatott el? A vihar — mint azt legpontosabban épen a pályaudvaron állapithatta volna meg a rendőrség — a Budapestről jövő gyorsvonat megérkezése pillanatában, vagyis 6 óra 36 perckor tört ki és tartott 7 óra 5 percig. A gyilkosságot tehát 6 óra 36 és 7 óra 5 perc közötti időben követte el a gyilkos. Feltéve, hogy a vihar kitörése pillanatában történt a gyilkosság, vagyis 6 óra 36 perckor és a gyilkos kitűnő futó volt, tehát két perc alatt megtette az utat a tett színhelyétől a vasuti állomásig, kikellett tehát érnie a vasutra 6 óra 38 perckor. Jegyet sem válthatott, hanem beült egyik vonatba és az elrobogott vele.

Melyik vonatba ülhetett?

Hétfőn este a következő vonatok, a következő időben indultak el Szabadkáról:

A gyorsvonat Budapestre 6 óra 37 perckor;
A gyorsvonat Ujvidékre 6 óra 48 perckor;
A személyvonat Szegedre 6 óra 52 perckor;
A gyorsvonat Zomborba 7 órakor;
A személyvonat Zomborba 7 óra 5 perckor;
A személyvonat Bajára 7 óra 10 perckor és végre
Vicinalis Cservenára 7 óra 20 perckor.

Hét vonat indult ezek szerint hat irányban a gyilkosság elkövetése utáni első háromna-

gyed órában. Melyiken utazhatott tehát? Akármelyiken, csak a 6 óra 37 perckor Budapestre induló gyorsvonattal nem. És hol nyomoz a szabadkai rendőrség? Budapesten! De ő is tudja, hogy a 6 óra 37 perckor induló gyorsvonattal a gyilkos el nem utazhatott, kijelenti tehát, hogy ez a gyorsvonat 6 óra 50 perckor indul. Meghamisítja a menetrendet.

Jutalom a nyomravezetőnek.

Ma a gyilkos fejére háromezer korona jutalmat tűztek ki. Ugyanis megjelent a rendőrségen Dengel Alajosné és az elhalt iránti kegyelemből jutalmul annak, aki a tettes kilétét, illetőleg biztos adatot bocsájt a rendőrség rendelkezésére, kétezer koronát ajánlott föl. Ugyancsak ma az elhunyt leánya, Haverda Mariska ezer koronát ajánlott föl annak, aki édesanyja gyilkosának nyomára vezeti a rendőrséget.

Szabadkai újságírók nyomoznak.

A szabadkai sajtó élesen támadja a rendőrséget, mely teljesen rossz nyomokon indult el és hogy hibáját leplezze, a sajtónak nem adott felvilágosítást az ügyről. A tudósítás a fővárosi lapokba került, azt a lapok kiküldött munkatársai ott a helyszínen tudták meg. Azért a szabadkai lapok ma a következő közös szövegű kommunikét teszik közzé:

Hétfő este történt a gyilkosság és a szabadkai rendőrség azóta egyetlen pozitív dolgot sem tudott megállapítani. Fejetlenül kapkodva végezték a nyomozást és csupán egyetlen irányban dolgoznak, de ezt is a budapesti rendőrségtől kapták. A szabadkai rendőrség ebben a bűnygyben komoly munkát nem végzett, egyáltalában semmit meg nem tudott és hogy ezt leplezze, rettenetesen titkolózik a szabadkai sajtó munkatársai előtt és a szabadkai közönség informálását megtagadták.

A rendőrségnek a szabadkai közönséggel szemben tanúsított viselkedése, valamint az a tény, hogy a rendőrség igen sok körülményt mellőz, holott azok között többnek igen fontos jelentősége van, a szabadkai sajtó munkásai ma elhatározták, hogy a rendőrségtől függetlenül, a rendőrség mulasztásait pótolva, nyomozást indítanak a gyilkos után. Igen sok dolgot látott meg a sajtó a mostani nyomozásnál, amelyből arra a meggyőződésre jutott, hogy a nyomozást nem elég körültekintéssel, nem elég széles körben csinálja a szabadkai rendőrség, hanem abban az egyetlen irányban nyomoz, amelyre a budapesti rendőrség vezette. Hogy pedig senki meg ne gyanusíthassa a helyi sajtót azzal, hogy csak a gyilkos fejére kitűzött háromezer korona jutalom elnyeréséért kezdte meg a sajtó a nyomozást, ezért a sajtó által indított nyomozásban résztvevő újságírók kijelentik, hogyha a mellőzött nyomok elhanyagolásával a rendőrség nem engedte teljes biztossággal védett helyzetbe a gyilkost és a sajtó nyomozása eredményesen végződik, azt a 3000 koronát följánlja a Szabadkán létesítendő tudóvésztes pavillon céljaira. Ha jóvá lehet még tenni némely mulasztásokat a nyomozásnál, a sajtó igyekezni fog, hogy jóvá tegye a mások mulasztását.

Letartóztatások.

Ejjel táviratozzák Szabadkáról: A szembesítések délután 2 óráig tartottak. Három órákor kezdték meg Jánosi kihallgatását, mely eltartott fél hat óráig. Kihallgatása után a rendőrség a gyanúkok alapján letartóztatta Jánosit. Ez Klein Mátyás dr. ügyvédet nevezte meg védőjéül. A védő írásban kérte kiadatni a letartóztatást elrendelő végzést. Ezt a ké-

relmet teljesítették. A végzés indoklása szerint Jánosi tagadásával szemben négy tanu terhelő vallomása igazolja bűnrészességét és mivel sem állandó foglalkozással, sem állandó lakhelylyel nem bír, a büntetés előrelátható nagysága miatt pedig szökésétől kell tartani, a letartóztatás indokolt. Fél hét órákor Haverda Máriát hallgatták ki, akit szintén letartóztattak. Az asszony bejelentette, hogy beteg és kérte, hogy a lakásán maradjon. A kiküldött orvos konstataulta, hogy csak muló természetű baja van. Beszállították a szabadkai közkórházba. A nyomozást nagy erélylyel folytatják tovább.

Hollandia öröme.

Vilma királynő lebetegedéséről ma ezt jelenti egy távirat:

Hága, április 22. A királyi palotát reggeltől-estig nagy néptömeg veszi körül, amely izgatottan várja a királynő állapotáról szóló híreket. Vilma királynő nyugodtan sétálgat a parkban, kitünően érzi magát, csak nagy fáradságról panaszkodik. Couver tanár, aki mindig a királyné közelében van, azt mondja, hogy minden órában várható az örvendotes esemény elkövetkezése, de késhetik még három-négy napig is.

Legyon szabad egy kissé visszanézni a múltba, nem is a régmúltba: legyon szabad csupán két hétnak azok között a táviratai között horgászni, amelyek a hollandi királynő betegségről érkeztek.

Hága, április 9. Az egész város, az egész ország boldog arra a hírre, hogy az örvendotes esemény egy-két napon belül elkövetkezik. Legkésőbb két nap alatt. Az ország örömmámorban uszik.

Hága, április 10. Az orvosok tévedtek, hogy még két napig kell várni. Ma bulletint adtak ki, amely szerint holnap hajnalban, három óra tiz első és huszonkét másodperckor trónörökös lesz Hollandiának.

Hága, április 11. Couver tanár ma déli tizenkét órákor kijelentette, hogy ma délután ötödél órákor megszólhatnak a trónörökös megszületését hirdető ágyuk. A lakosság örömmámora leirhatatlan.

Hága, április 12. Minden eddig kiadott jelentéssel szemben orvosi konzilium ma azt állapította meg, hogy a királynő lebetegése április 15-ike előtt nem várható. A királynő egyébként jól érzi magát s naponta sétát tesz a palota kertjében.

Hága, április 16. A lebetegedés nem történt meg. Egy, de lehet, hogy öt-hat nap múlva történik meg.

Hága, április 20. A királynő a körülményekhez képest jól érzi magát. Az örvendotes esemény elérését április 22-ére várják.

Hága, április 22. Couver tanár még négy-öt napot jósol a lebetegedésig.

Ez a múlt. Legyon szabad föllobbenteni a jövő fátyolát:

Hága, május 6. A királynő jól érzi magát, lebetegedését június közepére várják.

Hága, június 19. A királynő jól érzi magát és mosolyogva beszél a környezetével azokról a hírekről, mintha ő a lebetegedést megelőző állapotban lett volna.

Hága, december 22. A hollandi kormány megbotránykozását fejezi ki a lapok hírei fölött, amelyek azt tárgyalják, hogy Vilma királynő lebetegése 1936. október 12-re várható.

Abdul Hamid bukása.

A török események.

Távirati tudósítás.

Arad, április 23

Az ellenkező híresztelések dacára, melyekről kitűnt, hogy csak félrevezetésre voltak szánva, a szultán detronizálása befejezett ténynek mondható. Holnap jelenik meg az a proklamáció, mely a betegnek nyilvánított szultánt trónvesztettnek deklarálja. A mai szelamlikon a nagyvezér még tarkargatta a valóságot a diplomaták előtt, de mint egy késő éjjel érkezett távirat jelenti, az új török csapatok holnap megkezdik az akciót a Yildiz ellen és ezzel befejeződik az abszolútizmus egyik makacs képviselőjének pályafutása.

Ma érkezett távirataink ezek:

A trónvesztett szultán.

Konstantinápolyból táviratozzák: A mai nap döntött a szultán sorsa felett. A szultán szerda óta idegbeteg és görcsökben szenved. A helyőrség csapatai ma letették az esküt.

Konstantinápolyból táviratozzák: A mai szelamlik feszült izgalom mellett ment végbe. A szelamlikon az osztrák-magyar követség részéről Draskovich gróf jelent meg. Később megjelent Zsevad offendi a szultán első titkára és közölte, hogy a szultán táviratot kapott a hadsereg parancsnokától, amelyben tudatja, nem azért jött, hogy letegye őt a trónról. Ezzel szemben bizonyos, hogy az esti titkos ülésen a képviselők és szenátorok Abdul Hamid detronizálása mellett döntöttek. Azt hiszik, hogy az erre vonatkozó fetvát holnap adják ki. A szultán detronizálását a fetva betegséggel fogja indokolni.

Kölnből jelentik: A Köln. Ztg. jelenti Konstantinápolyból éjjelről: A San-Stefanóban ma tartott titkos ülésen, melyen képviselők és szenátorok vettek részt, 150 szavazattal elhatározták a szultán detronizálását. A vélemények csak a tróntól való megfosztás időpontjára nézve térnek el. A sejk ül izlamnak dolga lesz, hogy erre vonatkozólag fetvát készítsen elő.

Frankfurtból táviratozzák: A sejk ül izlam a szultánt elmozdította. Az erre vonatkozó fetvát szombaton teszik közzé.

Kölnből táviratozzák: A Yildiz viszonyokkal ismerős körök konstantinápolyi jelentése szerint a szultán kész lemondani, csak maga akarja a lemondás idejét megválasztani.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Yildiz egyik főtisztviselője elmondotta, hogy amint a szultán bizalmasan értesült, hogy az ifjú török bizottságtól összes hívei elpártoltak és meglehet őket semmisíteni, beleegyezését adta a zendüléshez.

A flotta ellenmozgása.

Berlinből jelentik: A „Lokalanzeiger” jelenti Konstantinápolyból: A tengerészeti miniszter egy távirati parancsára a szalonikii flotta parancsnoka ezt felelte a tengerészeti miniszternek, aki mint politikus az alkotmányellenes párthoz tartozik:

— Ön nem illetékes arra, hogy nekem rendeleteket adjon, tartózkodjék tehát a jövőben

attól, hogy nekem ezentul bármiféle parancsot is küldjön.

Konstantinápolyból jelentik: A szultán tegnap olyan parancsot adott ki, hogy a flotta ne utazzék el. A flottának tegnap történt eltávolítása Konstantinápolyból tehát a szultán akarata ellenére történt. A Hamidié nevű cirkáló hajó, melynek legénysége hű maradt a szultánhoz, a Yildiz-palota előtt horgonyoz.

Taktikázás.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az ifjútörökök és a szultán között úgy látszik, hogy létrejött a béke. A mai szelamlík alatt a nagyvezér kijelentette a diplomatáknak, hogy a szenátus elnöke táviratot intézett a szultánhoz, amelyben hűségéről biztosította. A rend fenntartása érdekében az ostromállapotot fogják kihirdetni. A diplomatákat a váratlan fordulat nagyon meglepte.

Konstantinápolyból táviratozzák: A szultán detronizálásának kérdése még nincs eldöntve. Nem bizonyos, hogy milyen lesz a döntés. A mai szelamlík lefolyása a szultán mellett szól.

Konstantinápolyból táviratozzák: Ugy látszik, hogy a mai események csak taktikai okokból történtek, hogy az összes faktorokat megnyugtassák. A macedon csapatok előre nyomulnak a főváros felé. Azt hiszik, hogy a San-Stefano és Konstantinápoly között fekvő csapatok már ma éjjel megkezdik az akciót a Yildizellen és a szultán lemondását még az éjjel kihirdetik.

A kurticsi lelkész pörei.

Becsületsértés — rágalmazás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, Április 23.

Nyikoreszku János görög keleti lelkésznek, — akit a szentszék nemrégiben felfüggesztett állásától, — a kurticsi románság egy részével többféle kellemetlensége keletkezett. Ezek miatt, ma két ügye került az aradi büntetőjársbíró elé, ahol Zib József járásbíró tárgyalta a pereket.

Az első perben a lelkész a feljelentő. Mladin Kornél, kurticsi lakost jelentette fel amiatt, hogy ez év április 4-én, amikor mise után a görög keleti templomban egyházi közgyűlést tartottak, Mladin beszédet tartott, amelyben Nyikoreszkuról többek között azt mondta, hogy „becstelenségek, aki nem méltó a papi öltöny viselésére”. Nyikoreszku emiatt becsületsértést jelentette fel Mladin Kornél. A vádlott a mai tárgyaláson tagadta, hogy a kitélt a lelkészre értette volna. Azt adta elő, hogy Nyikoreszku az elhunyt fivérével, Mladin Györgyről valahol becsületsértésről nyilatkozott, és ő általánosságban azt mondta, hogy egy meghalt emberről, aki nem tud védekezni, becsületsértés nyilatkozatot tenni, becsületsértés.

Mint hogy azonban a kihallgatott 3 tanu azt igazolta, hogy Mladin, a sértő kifejezést nem általánosságban használta, hanem a panaszosra értette, az eljáró bíró bűnösnek mondta ki a vádlottat a becsületsértés vétségében és elítélte 60 korona pénzbüntetésre átváltoztatható három napi fogházra. A vádlott a bűnösség megállapítása miatt felebbezett.

A másik perben Nyikoreszku a vádlott és Don Tógyer kurticsi lakos a feljelentő. Don amiatt jelentette fel a lelkészt, mert ez azt állította róla, hogy az ellene az aradi büntetőbíró előtt levő perben, mint tanu, hamis esküt tett. Nyikoreszku ellen ugyanis fegyelmi

ügy is van folyamatban. Mikor Popovics György szentszéki ülnök a fegyelmi vizsgálat fogantatása miatt Aradról Kurticsra utazott és Don Tógyert is kihallgatta, ezt a kérdést intézte hozzá:

— Nincs ön ellenséges, vagy haragos viszonyban Nyikoreszku lelkésszel?

— Nem vagyok — válaszolta Don Tógyer. Mire Nyikoreszku így szólt közbe:

— Hogyne volna velem ellenséges viszonyban, mikor az aradi törvényszék előtt folyamatban levő ügyemben is hamisan vallott.

A bíróság ennek a körülménynek az igazolására elrendelte Popovics György szentszéki ülnöknek és jegyzőjének tanukénti kihallgatását, s addig a tárgyalást elnapolta.

Fedák Sári levelet írt.

Bécsi színésznő marad.

Budapesti levél.

Amióta német színésznő lett Fedák Sáriból, a pár évvel ezelőtt példátlanul népszerű pesti primadonnából, a Király-színház tájékaról időközönként megindulnak azok a hírek, amelyek Fedák Sárinak a Király-színházhoz való visszatéréséről szólnak. Annyi bizonyos, hogy a művésznővel tárgyalásokat is folytattak a visszasszorítottetés érdekében; legutóbb pedig, amikor arról volt szó, hogy Fedák Sári Herceggé Foronc és Huszka Jenő „Rébusz báró” című operettjének női főszerepét játssza el, ezek a tárgyalások kis híján azzal az eredménnyel végződtek, hogy a visszatérés terve valóra váljon. Ezt az érdekes színházi hírt annak idején mi is megírtuk. Később azonban egy bécsi jelentés arról szólt, hogy Fedák Sárival szerződötésének érdekében tárgyalásokat folytat a Johann Strauss-Theater is, az a színház, ahol ez időszerint játszik.

Ebben a bonyodalmas szerződötési ügyben magához a művésznőhöz fordultak és arra kérék, írja meg hová fog szerződni: visszajön-e Budapestre, vagy Bécsben marad-e. Azt is megkérdezték egyúttal Fedák Sárítól, hogyan érzi magát mostanában Bécsben, milyen az ottani közönség, milyenek az ottani színházi viszonyok.

Ezekre a kérdésekre Fedák Sári levélben felelt ma. Érdekes levelét itt közöljük:

FRÖHNER'S
HOTEL IMPERIAL
WIEN.

21. IV. 909.

Mélyen tisztelt uram! A kérdéseire készséggel felelek, csupán bocsánatát kérom, hogy kissé megvárakoztattam.

A bécsi lapok hírei az igazak, mert én a jövő szezonban a Johann Strauss-Theater tagja leszek.

Második kérdése az, hogy hogyan érzem magam Bécsben. Nagyon jól.

A közönség olyan, mint a budapesti volt. Ennél szebbet, jobbat, gyönyörűbbet, igazán, nem mondhatok a bécsiekre. Nagyon fogok igyekezni, hogy úgy megszeressenek, mint Budapesten szerettek annak idején, amikor a „rózsaszál” viritott. Szívbeli üdvözléssel

Fedák Sári.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívás. Az aradi szegénytanulókat segélyező egylet április hó 28-án (szerda) délután 4 órakor a városháza tanácstermében (I. e. jobbra) tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívják. Arad, 1909. április hó 21-én. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyleti elnök, Kovács Vince egyesületi titkár.

Milán király szerelmei.

A konak hálószobájában.

Az orosz követ Lekies rangja-vesztett őrnagygyal szövetkezett, hogy a királyt lemondásra kényszerítik. Az előre megállapított terv szerint a királyt éjjel, hálószobájában lépték meg.

— A király virraszt, — mondta a hazatérő polgár.

Igy is volt.

Az örökön és a gárdistákon kívül a palotában csupán a király volt ébren. Az adjutáns és az ordonánc-tiszt örültek, hogy a király korán visszavonult termeibe, mert rendkívül álmosak voltak.

— Az ördög tudja, — mondta az adjutáns, midőn szobájukba léptek — mitől vagyok olyan álmos. Nem ittam többet, mint máskor.

— Csodálatos. Őrnagy ur, én is föltűnő álmoságot érzek, bár ma igen könnyű szolgálattom volt. Ugy érzem, mintha morfiumot vettem volna be.

— Hm. Nem vette észre, hogy a burgundinak milyen különös mellékíze volt? Ej, örülsz ez a gondolat. A kapuk rendben vannak.

— Parancsára, őrnagy ur! A kulcsok nálam vannak, kivéve a kertajtó kulcsát, amelyet a Felsőség mindig magánál tart.

— Helyes. Jó éjt, százados!

— Jó éjt, őrnagy ur!

A két tiszt nyugalomra tért, pár perc múlva mély álomba merültek. Az egész palotában nem volt senki más ébren, mint a király és a katonák az őrségen.

A királyt nem az államügyek tartották ébren. Szerelmesét várta, a világszép asszonyt. Nagy léptekkel járt le és föl, katonásan berendezett egyszerű szobájától át egy rózsaszínű termen, a volt királynő kacér hálószobájáig. Hangosan gondolkodott:

— Mit ér nekem, ha ezt az asszonyt csak lopva, éjjelenként ölelhetem magamhoz, mikor szeretném éjjel-nappal, minden órában magam mellett látni, szeretném magam mellé venni, királynőül.

E gondolatától maga is megijedt. Megállott, tekintetét reá szegezte ősenek, a dinasztia megalapítójának márvány-szobrára.

— Te voltál az első, — szölt a márványszoborhoz — te egyszerű paraszt voltál és mégis lángeszű diplomata és hadvezér. Irni és olvasni sem tudtál és mégis államot alkottál a pusztaságból. Mint férj, azonban — gyalázatos voltál. A hősi asszony, a feleséged, egyik szeretődet karjaid között lőtte le. Ez sem jovitott meg. Olyan gyalázatosan éltél, hogy nemzedet emiatt lelőkött a fejedelmi székről. Nos, te szoknya-vadász és, te adj tanácsot, messaliancé-e, amit én akarok kötni? Mi különbség kettőnk között? Te nagy voltál, országot alapítottál, de én királlyá tettem a te kis vazallus fejedelemségedet.

Amint így monológizált a király, zaj hallatszott a hálószoba felől. Inasa széthuzta a függőnyt: egy mélyen lefátyolozott nő állott a szobában. Az inas azonnal eltűnt.

A király vad hévvel ölelte magához a nőt, ölelése alatt majdnem elállt a lélegzete az asszonynak, a fájdalomtól fölsikoltott:

— Drágám . . . Az Istenért, megölsz . . . hagyj el . . . most ne . . . pfuj, szégyeld magad . . . nem, ez már méltatlanság.

Az öleléstől kibontakozva, a nő el akarta hagyni a szobát, a király utána sietett, a nő tiltakozva emelte föl kezét:

— Hagyj el . . . egy király ilyen durva. Engedjen távozni. Ön, Felsőség — vadállat, ön nem tudja, hogy mi a nő . . .

A király kérlelő szavára a nő sirni kezdett:

Oh, miért vagy ilyen? Félek tőled, hiszen rettenetes, ha az embert egy tigris szereti.

A király csókokkal szárította föl a könyveket. Először vezette át a király a volt királynő hálószobájába, eddig mindig a király katonás egyszerűségű szobájában találkoztak. Leültette a nagy selyem karos-székre és a

*) Ujabb részlet Georgevics Vlasen dr., volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

lábaihoz ült. Lassankint lecsillapodott az aszszony és megcsendült ezüstös nevetése.

Majd a király karjaiba vetette magát:

— Edesem, tiéd vagyok, tégy velem, amit akarsz. En a tiéd vagyok és te vagy a mindenem.

E pillanatban erőszakos zaj hallatszott a fürdőszoba bejárata felől.

— Mi volt ez?

Egy hatalmas esapás bedöntötte az ajtót, amelynek nyílásán megjelent egy csapat katona föltüzött szuronnal.

Lekics őrnagy állott a katonák élén, egyik kezében kard, a másikban fölhuzott revolver.

— Ah, a turbékoló galambok, — röhögte az ittas katonatiszt. — Az áruló és a szeretője!

A király pillanatra sem vesztette el hidegvérét. Már talpon volt, pokoli hidegvérrel cigarettára gyújtott, s gögösen szólt a tisztnek:

— Kinek nevében törtél be hozzám?

— Áruló, ird alá lemondásodat, vagy macdával együtt meghalsz!

— Kinek a megbizásából jöttél?

— Az egész hadsereg nevében!

— Ez hazugság: méltó egy rangjavesztett tiszthez. De miután sikerült tévútra vezetned egy csapat derék katonámat, akik fegyvert emelnek a Hadur ellen — beszélmem kell veled. Mit kívánsz?

Lekics átnyujtotta a lemondási okiratot.

— Adjanak tintát, tollat, mondta hidegen a király.

Egy altiszt azonnal tintát és tollat hozott, a király pedig olyan egykedvűen, mintha csak cigarettája gyújtana, kezébe vette a tollat.

E pillanatban a szalon felől kommandó hallatszott:

— Bataillon, állj! Fegyvert szegezz!

Lekics őrnagy halottfehér lett. A katonák remegni kezdtek.

Újra fölhangozott a kommandó:

— Jobbra át, indulj!

A katonák ütemes lépése az ajtó felé közeledett. Lekics őrnagy katonáival a fürdőszoba hátulsó ajtaján igyekezett elmenekülni, midőn belépett egy tábornok a hálószobába:

— Felségednek jelenem: az összeesküvők elfogva, minden ajtó elállva, senki nem menekülhet.

— Köszönöm, tábornok! Köszönöm hazám és fiam nevében.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Vöröstarlár, szimű. Hegyesi Mari vendégfelleptével. (C berlet).

Vasárnap: Dulután: Félholyákkal: Göl Baba, operett. Este: Rendes helyárrakkal: Lovódi árva, drama. Hegyesi Mari vendégfelleptével. (A berlet).

Hétfő: Ördög. vígjáték. Zilany Gyula vendé. felleptével.

* **Uránia színház.** Jáva szigetéről mutat be ma az Uránia színház egy kiválóan sikerült felvételben különféle sportokat, melyeket Batávia lakói már évszázadok hosszú sora óta üznek. Ezek közül különösen kiemelendők a malájok fegyverjátéka, nyíllövésze és a fürjviadal. A direkte ezen célra betanított fürjek a viadalban aanyira neki hevílnek, hogy végül erőszakkal kell őket szétválasztani. E játékokat a sziget lakói élvezettel nézik végig, amely játékok természetete bepillantást enged a lakosság lelkületébe is. A háttérben látjuk a sziget szépségeit, buja, tropikus növényzetével, mely a kép hatását nagyban emeli. A műsorban még egy érdekes sportkép szerepel: „Pólójáték kerékpáron”, amelyben ezen kiválóan érdekfeszítő és izgató játék legmesteribb szereplőit látjuk. Egy csomó rendkívül humoros kép, dráma és természeti, valamint színes felvétel egészíti ki a mai műsort, amit mindenki nagy élvezettel fog végignézni.

* **Tatárjárás.** Ugyanaz a frissesség, temperamentum, jókedv nyilatkozott meg ma a *Tatárjárás* előadásában, mint a második, vagy har-

madik Tatárjárás-estén. A közönség szívesen sietett ma is a színházba meghallgatni a magyar szerzők külföldet is megjárta diadalmas operettjét. A nagy érdeklődés természetesen első sorban *Zilahyné* vendégjátéka iránt nyilvánult meg, aki kedvesen játszott és csodásan énekelt Riza bárónő szerepében. Második felvonásbeli betéteiért valósággal ünnepezték. A jókedvű publikum sokat kacagott és tapsolt *Leövey* új Wallerstein-kuplójának és jóízűen mulatott *Várnai* remek generális alakításán. Sz. *Rontai* Boriskának és *Hepposnének* is bőven kijutott a tapsokból. Altalában vig hangulat uralta a közönséget, amelynek kedvét még az se tudta elvenni, hogy a második felvonásban a játékot valósággal megakasztotta a magasabb régiókban fölharsanó gyermekbőmbőlés. A színházbeli gyerekgarázdálkodásokon talán úgy segíthetne a rendőrség, ha jelzőtáblácskákön figyelmeztetné a mamákat, hogy tilos a nézőtérről női kalapokat és csecsemőket vinni.

SZENT-GYÖRGY NAPJA.

*

A házmesterek vörösbetűs napja virrad holnap ránk: a *Szent György-nap*. Ha a naptárt nézzük, ott csak egyszerű feketén fest április 24-ike, pedig valójában nevezetes dátum ez nemcsak a házak nagytekintetű mestereinek, de nekünk engedelmes lakóknak is. Ez az a határnap, amelyen tul egészen a Szent-Mihályról elnevezett őszi napig esti kilenc óra helyett tizkor fordítja rá a házmester a kulcsot a kapuzárra. Szent-György-napig minden takarékos és szolid lakó igyekezett esti kilenc óra otthon lenni, hogy a kapupénzt a másnapi háztartás számára megspórolja.

Holnaptól kezdve egy órával megnő az az idő, amelyet adófizetés nélkül kiinn tölthetünk. Ha meggondoljuk, hogy az a néhány fillér, amit kapupénzül adunk a házmesternek, nagyon kevés embert tart vissza attól, hogyha valahol jól érzi magát, ott még egy órát ne töltsön, akkor tagadhatlanul jogtalanoknak érezzük a kilenc órai zárást és irigykedve gondolunk Budapestre és néhány nagy városra, ahol a szentek napjaira való tekintet nélkül télen-nyáron, esőben és szép időben tiz órakor zárják a kapukat.

Jogtalanoknak és mucsainak érezzük azt, hogy ahol mi házbért vagy akár szobabért is fizetünk, oda esti 9 órán tul csak bizonyos fillérek ellenében járhatunk be. Ez nem annyira zsebünkbe, mint szabadságérzetünkbe és nagyvárosias voltunk megérzésébe vág és ha nem is a tiz-husz fillérek miatt, de e két érzésünk honorálása végett kellene a városnak is valamit tenni már, hogy Aradon se legyünk kötve a naptárhoz abban, hogy mikor mehetünk lakásunkba szabadon és nem várakozva percekig a kapuban a házmesterre.

Egy nagyvárosban, ahol sok ember csak kilenc órakor jut a vacsorához, sehogysem méltányos, hogy tiz óránál előbb bezárják előlünk a kapukat. A városnak tennie kellene már valamit, hogy Aradon ne érezzék magukat az emberek mucsaiaknak.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

HIREK.

Árlejtés a sóhivatali épületre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A pénzügyminiszter rendelkezésére tudvalevőleg versenytárgyalást irt ki az aradi pénzügyigazgatóság a sóhivatali épületre és raktárakra, a melyeket a pénzügyi palota udvarán fognak felépíteni az Erzsébet királyné-körútra nyíló bejáratnál. A pályázat feltételei szerint az építkezéseket május 3-án kell kezdeni és július 10-ig bevégezni, hogy a sóhivatal már július második felében átköltözködhessen új helyiségébe. Ugyancsak feltételül volt kitűzve, hogy csak magyar anyagot lehet felhasználni az építkezésnél.

A ma délelőtti határidőig négy ajánlat érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz. *Kotsis* Lajos, *Szántay* Lajos és a *Fodor és Reisinger-cég* az összes munkálatokra, az „Első magyar aszfaltársaság aradi telepe” pedig az aszfaltozásra adtak be zárt ajánlatokat, melyeket ma délelőtt 10 órakor bontottak fel *Róka* József kirtanácsos, pénzügyigazgató hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok közül a kiküldött bizottság *Kotsis* Lajosnak legelőszőbb ajánlatát tartja elfogadhatónak, amely 43.334 korona 94 fillérért vállalja az építést. A bizottság holnap ezt az ajánlatot terjeszti fel elfogadásra a pénzügyminiszteriumnak, mely rövidesen meghozza a döntést, úgy, hogy az építkezési munkálatokat már május első napjaiban megkezdik.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 24-én az időjárás: enyhe, száraz.

— **Popovics** Budapesten. Bécsből táviratozzák: *Popovics* Sándor bankkormányzó ma délután 3 órakor Budapestre utazott.

— **A román kereskedelmi szerződés aláírása.** Bukarestből táviratozzák: *Szterényi* József államtitkár ma ideérkezett. Az államtitkár délután 5 órakor aláírta a román kereskedelmi szerződést.

— **Külföldi beavatkozás a nagyszerb pörbe.** Belgrádból táviratozzák: Beavatott kormánykörökben tudni vélik, hogy az immár hónapok óta elhúzódó nagyszerb pör tárgyában, melyet Zágrábban folytatnak, bizalmas természetű intervenció történt *Aerenthal* báró külügyminiszternél. Jóllehet ez a lépés a nemzetközi jogok és diplomáciai szokásoknak nem felel meg, mert kizárólagos belügyi és bírói dologról lévén szó, mindazáltal a jóakaró barátságos figyelmeztetés Magyarország-Ausztria érdekében történt meg, egy külföldi nagyhatalom részéről. A belgrádi sajtó megütközéssel tárgyalja a zágrábi nagyszerb pör eseményeit, és elégtételt követel azért az inzultusért, melyben *Kosutics* vizsgálóbíró Péter szerb király részesítette. A vizsgálóbíró a szerb vádlottak előtt állítólag *legazemberezte* Péter királyt, a sértést hivatalos horvát közegek is hallották. Tegnapelőtt ismét több embert, köztük egy *Kohary* Antal nevű daruvári és egy *Kittig* nevű zágrábi jogászt tartóztattak le hazaárulásért. Mindkettőt Zágrábba vitték.

— **A vesztőhely megváltására.** Szathmáry Gyula nyugalmazott alispán 20 koronát adományozott az Aradi Közlöny révén a vesztőhely megváltására.

— **A román zsinat.** Az aradi görög-keleti román zsinat ma délelőtti ülésén az aradi és nagyváradi szentszék ügyeivel foglalkoztak. Tudomásul vették az iskolai előadók jelentéseit, délután pedig a pénzügyi és szervező-bizottság jelentéseit. Megválasztották ezután a szentszéki előadókat és ülnököket, végül pedig az egyházmegye költségvetését állapították meg. A zsinat már valószínűleg holnap be is fejezi tanácskozásait.

— **Kinevezések az Acsevnél.** Kovács Jakab és Gellényi Ernő Acsev. felügyelőket tiszteletbeli főfelügyelőkké nevezték ki. A kinevezésre az Acsevnél két régi érdemes főtisztviselője méltán rászolgált.

— **Meghívó.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Felkérem a Lloyd társulat t. tagjait, hogy holnap szombaton délután 2 órakor a Lloyd helyiségben értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Arad, 1909. április hó 23-án. Nemess Zsigmond dr.

— **A Lloyd helyiség kérdése.** Fürst János, a Városi kávéház bérlője ma a következő beadványt intézte a Lloyd társulat elnökségéhez: Tisztelettel alulírott már régebben folyamodtam Arad város tanácsához aziránt, hogy a Lloyd helyiséget a város a modern követelményeknek megfelelően alakítsa át, mert a feljárt, az udvar és a szobák kicsiny volta a Lloyd Társulatnak nem felel meg. Ezen kérelmemet most megsürgettem, mire Arad város tanácsa a csatolt végzés tanúsága szerint 35—40,000 kor. befektetés erejéig a Lloyd helyiség átalakítására, a feljárt és udvar célszerű kiképzésére hajlandónak nyilatkozik, ha én ezen átalakításokhoz 10,000 koronával hozzájárulok. Egyben pedig a jelzett végzessel felhívtam arra, hogy az átalakítási terveket a t. Lloyd Társulat vezetőségével egyetértően készíttessem el és a tanácsnak mutassam be. Minthogy én a t. Lloyd Társulatnak átalakítási és berendezési célokra 20,000 koronát már felajánlottam, s minthogy ezen összegből a feljárt és szobák átalakítására és a szükséges falkiváltásokra körülbelül 10,000 kor. s csak a többi volt a berendezésre szánva, s végül minthogy ezen átalakításokat most maga a város akarja teljesíteni, ennél fogva tisztelettel bejelentem, hogy a felajánlott 20,000 koronából 10,000 koronát a csatolt végzés értelmében a városi pénztárba fogok befizetni, aminek szives tudomásul vételét kérem. Az én hozzájárulási összegemmel tehát a város 40,000 koronát, én még külön 10,000 koronát fordítunk a Lloyd céljaira azonkívül rendelkezésre áll még a mostani berendezésnek 5,000 kor. értéke, úgy hogy összesen 55,000 kor. fordíthatnák a Lloyd modern átalakítására és berendezésére. Az iránt esedezem tehát, miszerint méltóztassék egy bizottságot kiküldeni, amelynek kívánalmai szerint az átalakítási terveket elkészíteném és azokat további eljárás végett Arad város tanácsának bemutatnám. Tisztelettel Fürst János.

— **Mirtelen halál.** Szombathelyről jelentik: Takács Lajosné, volt vas megyei főispán özvegyét ma reggel ostfiasszonyfai kastélyában halva találták. A vizsgálat megállapította, hogy miközben éjjel a folyosón végighaladt, szélhűtés érte.

— **A kövezési program jóváhagyása.** A belügyminiszter ma leiratilag arról értesítette a várost, hogy a kövezési programot jóváhagyja. A tanács most újra revideálja az utaláp pénztári mérlegét és ha lesz kellő fedezet, csak akkor írja ki a legszükségesebb munkákra a pályázatot.

— **Katonazene a Fehér Keresztben.** Ma este a Fehér Kereszt szálloda télikertjében a 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester vezetésével hangversenyt rendez.

— **Halálos motoros-szerencsétlenség.** A Világos felől Ujszentannára haladó motoros vezetője ma reggel hat óra után az ujszentannai állomástól nem messze egy öreg asszonyt látott a sinek mellett járnai. A motorvezető Kaszás Sándor csemeténi kezdett, de az asszony, aki erősen nagyot hallott, a csemetét sem hallotta meg. Mikor a motoros már közel volt az asszonyhoz, a motorvezető fékezett és egyáltalán erősen rákiáltott az asszonyra. A szerencsétlen azonban úgy látszik ezt sem hallotta és mivel a motorost nem lehetett már megállítani, az elütötte az asszonyt. Az öreg asszony oldalt megsérülve ájultan az árokba esett. Mikor a motor megállt, a személyzet felvette az asszonyt és haldokolva az ujszentannai állomásra vitte, ahonnan a községi kórházba szállították. Itt az öreg asszony, akiről kiderült, hogy özv. Schartz Józsefnének hívják, reggel meghalt. Az ujszentannai előjáróság kiment a kórházba, de akkor az asszony már haldoklott és így nem lehetett kihallgatni. A motorvezető kijelentette, hogy ő csemeténi s kiabált az asszonyra és felelősség őt nem terheli. A vizsgálat megindult.

— **Ma este a Központi-ban Hamza Gyuszi hangversenyez.**

— **Gyomor és bélhurtnál a rég bevált Ferenc József-késérővíz páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert.** A szervezet ezen tiszta ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó és elvezető hatása minden fájdalomtól ment és még súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen mellékhatásokat. A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugateurópa legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferenc József“-késérővíz természetes vegyi összetételéről és gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak.

— **Tulzuffolt raktár miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönben — elsőrangú nehéz tüzi ezüstölt „Chinai ezüst“ áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szives látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20. 1445**

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171**

TARKASÁGOK.

(A színész és a történelem.) Borbély Sándor, az aradiak volt kedvence, aki most Palágyi Lajos szintársulatánál Egerben van s az ottani társulat népszerű komikusa, pálinkázni vitte a vele tartó tagokat az irtalmasok gyógyszer-tárába. A társaságban volt Bárdos Rózsi, aki a gyógyszer-tár ajtaján kinézve, elámulva nézte a török mecsetet. Nem tudta kisütni róla, mire való, mi lehet? Érdeklődve fordult tehát Borbély Sándorhoz:

— Te, Mester, mi az a hosszú, vékony torony?

— Az egy mecset. Egy valódi, hamisítatlan török templom.

— Török templom? Hát hogy kerül az ide?

— Hogy? Hiszen itt törökök laktak.

— Törökök? Egerben? Hja, persze! Eger! Most már emlékszem a történelemből. Ugy-e, itt valami veszekedés is volt.

— Fenét volt — válaszolt Borbély a világ legtermészetesebb hangján. Annyi volt az egész, hogy a vár aljában valami selma török célzást tett egy bástyán álló egri menyecskének a vádlójára. Tudod, az egri vádlik már akkor is ilyen soha nem látott, impozáns méretűek voltak. A menyecske a török ajánlatára azzal felelt, hogy

nála volt mosogatólével leöntötte. Erre egymásnak estek és felpófozták egymást. Ennyi volt az egész.

— Most már emlékszem, — mondta naivan a színész — így tanultam ezt a történelemben.

(Borbély nyakkendői.) Ez is Borbély Sándorról szól. A komikus felesége a héten az ura ruhatárából tizenöt használt nyakkendőt adott el Kerekes Jenőnek, a férfikar fiatal tagjának négy koronáért. Az eladás reggel történt, amikor Borbély már elment hazulról s így semmit sem tudott a régi rossz nyakkendő sorsáról. Kerekes, vagy becéző nevén Gübürü, nagy gaudiummal vitte haza a viseltes nyakkendőket. Otthon kitisztította, átvasalta őket és felvitte a színházba megmutatni a kollegáknak a dus nyakkendőkollektiót. Hadd pukkadjanak.

Hogy-hogy nem, Borbély Sándor, a mester is megnézte a nyakkendőket. Nagyon megtetszettek neki az izléses nyakkendők és megkérdezte Kerekest, nem adna-e el belőlük egy pár darabot.

— Dehogyan nem. Egy korona darabja.

— Rendben — szól Borbély — és kifizetett öt darabot.

Kerekes boldogan vágta zsebre az öt koronát és sietett haza, mielőtt Borbélyné feltűnne a látáron.

A mester pedig csak déltán tudta meg odahaza, hogy a saját nyakkendőit vásárolta vissza olyan áron, amennyit az élelmes Gübürü a tizenöt darabért együttvéve sem adott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az agyongázolt rendőr. Emlékezetes, hogy néhány hónappal ezelőtt az aradi közúti vasut agyongázolta Antal Mihály rendőrt a Szabadság-téren. A vizsgálat során olyan momentumok merültek föl, mintha a szerencsétlenség a kocsivezető vigyázatlansága következtében történt volna. Ezért a kir. ügyészség vádat emelt Gyuricza István kocsis ellen a btkv. 290. §-ba ütköző, gondatlanság által elkövetett emberölés vétsége miatt, mert Aradon, 1909. évi február hó 10-én, gondatlansága által a 4. számú kocsit sebesen hajtotta s bár látta, hogy a rossz felszállás folytán elcsuszott Antal Mihály rendőrtizedest a földön maga után vonszolta, a lovak sebes menetét nem lassította, miközben Antal Mihály a lovasut kerekei alá került, amelyek jobb lábán keresztül mentek, majd a rendőr az elvérzés következtében meghalt. Az ügyészség vádirata ellen Krenner Zoltán dr. kifogásokkal élt, melyeknek ma volt a tárgyalása az aradi kir. törvényszék váditanácsa előtt. Miután a tanúk igazolták azt, hogy a szerencsétlen rendőrtizedes maga volt okozója halálának, a váditanács Krenner dr. felszólalása után a vádiratot elutasította s a kocsis ellen az eljárást megszüntette.

§ Feljelentett földbirtokos. Mittner József aradi földbirtokost egyik vincellérjének felesége, Kelemen Mihályné amiatt jelentette fel becsületsértésért az aradi járásbírósnál, hogy a birtokos őt három izben fölpofozta. A pofozkodás valami tüzi anyag használata feletti vita miatt történt volna. Minthogy a pofozkodást tanu nem igazolta, Mittner pedig tagadta a cselekmény elkövetését, a bíróság felmentette.

§ A hentesmester csalásai. E máj 14-én, — mint megirtuk, — Valuch János mácsai hentes mestert különböző csalások miatt, az aradi törvényszék egy évi börtönbüntetésre ítélte. A tárgyalásra a védőt, Veliciu Romulusz dr-t a bíróság nem idézte meg, jöllehet, a vádlott még a vizsgálat folyamán őt nevezte meg védőjeként. Minthogy ez perrendellenes dolog, Veliciu dr. a törvényszék ítélete ellen felebbezett.

§ Malál a kocsmában. Az aradi esküdtsek ma kezdte tárgyalni Kireszk György és társainak bűnügyét, kik Mirkuleszku Nikolájt mulatozás közben agyonstúrták. Ítélet csak holnap lesz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Impressziók. Sajnálattal nem közölhetjük a különben értékes és szépen megírt cikket, mert elkücsött és így elvesztette aktualitását.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Mig itt és a környéken csak elvétve hallható a panasz a vetések jelenlegi állapota miatt, addig másutt már több a kedvezőtlen hangú jelentés.

A gabonaüzlet irányzata csendes.

A mai piacon elkelt:

200 mm. buza	13:80—14:00
200 mm. tengeri	6:90—7:00
Rozs	9:60—9:70
Zab	8:05—8:10
Arpa	7:90—8:00

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti aru- és értéktözsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 23.

Amerika 4-ig olcsóbb. Kínát, vételkedv mérsékelt. 15 ezer métermázsra 10—15 fillérrel olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza április a ...	14.11—4.12	14.05—14.05
Tengeri májusra	7.49—7.50	7.46—7.4
Rozs áprilisra ...	10.65—10.66	10.65—10.66
Buza májusra ...	14.84—4.85	13.80—13.81
Zab áprilisra ...	8.85—8.86	8.85—8.86
Buza 1909 októberre	11.79—11.80	11.75—11.76
Rozs októberre ...	9.26—9.29	9.24—9.25

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 633.—

IDEGENEK ARADON.

— Április 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Spitzer Izidor utazó Budapest. — Löbl Salamon utazó Bécs. — Gorog Miksa kereskedő Budapest. — Freund Mór kereskedő Bécs. — Láng Lajos Budapest. — Száritó Budapest. — Iritzen Lipót Budapest. — Pittini József Petrozsény. — Wahmann Imre utazó Budapest. — Dénes József utazó Budapest. — Weisz Lajos utazó Bécs.

Központi szálloda. Szücs Sándor földbirtokos Budapest. — Tadeusz Kadula Gurahonc. — Alajos Aladár biztosító Budapest. — Lindner Bernát utazó Budapest. — Fromer Fülöp keresk. utazó Budapest. — Klein K. Brád. — Kemény István Arad. — Wuffenden József utazó Budapest. — Barna Mór utazó Budapest. — Wázkovics Rezső utazó Budapest. — Boma József Frankfurt. — Kubicek Károly utazó Temesvár. — Sternberg Miksa utazó Budapest. — Eichner Sámuel utazó Budapest.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi április hó 24-én:

C) bérlet. C) bérlet.

K. Hegyesi Mari felléptével:

A vörös talár.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Eugene Brieux. Fordította: Zsigány Árpád.

S Z E M É L Y E K:

Mouzon	Kezttler Bde.	A főügyész	Ditrói Mór.
Vagret	Mártonfi R.	Az elnök	Polgár S.
Étchepare	Hunyadi J.	Bridet	Leővei Leo.
Yanetta	K. Hegyesi M.	Étcheparené	Follinszné.
Mondoubleau	Delli Lajos.	Vagretné	Benkóné.
La Bouzole	Várnai Jenő.	Buneratné	Kőrösey Juci.
Bunerat	Faludi K.	Berta, leánya	Harmath J.

Közdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909. április hó 24-én, szombat:

1. A helyettes. Kacagtató. — 2. Papírgyártás Kanadában. Eredeti felvétel. — 3. A peches betörő. Rendkívül neveltet. — 4. Különböző sportok Bataviában. Sportkép. — 5. Ut a boldogsághoz. Gyönyörűen színezett kép. — 6. Jó fogás. Kacagtató. — 7. Néposztályok gyűlése. Dráma. — 8. Kényszerítésből szolgál. Humoros felvétel. — 9. Póljáték kerékpáron. Sportkép. — 10. A kíváncsi riportter. Rendkívül neveltet.

Előadások délután 6, este fél 6 és 9 órakor.

Az előadásra bar ikor be lehet menni.

Az előadások alatt a ca. 6. k. 33. sz. szalonnázó teremben játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.*

Litbeck János és fia

1065 magy. kir. szab. örekeporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalommal tudatjuk saját, egy számos unoka, dédunoka és rokon nevében is felejthetetlen jó anyánk

ö. v. Leitner Ignácné
szül. Steinitzer Janka,

folyó évi április hó 22-én, déli 1/2, 12 órakor, életének 85-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát.

Drága halottunkat április hó 24-én, délután 4 órakor fogjuk a római katolikus vallás szertartása szerinti beszéttelés után az Attila-tér 4-ik számú házból örök nyugalomra kísérni.

Az engesztelő szentmise április hó 28-án, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főt. minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

A Mindenható adja meg neki az örök nyugalmat.

Arad, 1909. április hó 22-én. 1683

Leitner Károly, Leitner Ernő dr., Leitner Loni, Leitner Aurél, Leitner Imre, gyermekei. Leitner Károlyné szül. Balogh Irma, dr. Leitner Ernőné szül. Boós Ilona, Leitner Aurélné szül. Paulet Emilia, Leitner Imréné szül. Kőrösey Gizella, menyei. Hoffman Géza, Forray Ferenc, vejei.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Occasio!

Valódi keleti szőnyegek

direkt behozatal Konstantinápolyból

csak e hó 29-ig

Andrássy-tér, Fischer Eliz palota.

1690

Május hó 1-én

nyílik meg

661

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő

Andrássy-tér 16. főüzlete,

Szabó Albert-ház

(jelenleg Singer Sándor helyisége.)

Addig is a változás miatt,

Weitzer János-utcai

könyv-, papir- és írószerraktárát

beszerzési árban

hatósági engedéllyel

kiárusítja.

A Weitzer J.-utcai

üzlet

mint fiok-üzlet

lesz fentartva.

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése

Telefon 517.

Telefon 410.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

Arad, Bathyány-utca 13. szám.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi termésből szőlőpótláshoz is alkalmas nagymennyiségű

— 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző —
ugyszintén több 100.000 darab kiváló szép

duggyökérzetű szőlőoltvány

kerül mérsékelt áron eladásra.

Az oltványok és gyökeres vesszők aradi lakosomnál vannak raktározva s így minden megrendelőnek módjában van az anyag kiváló, jó minőségéről meggyőződést szerezni.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Winkler József,

Arad, Bathyány-utca 13.

Sütőde átvétel!

Van szerencsém a város közönségét értesíteni, hogy a volt Klein Ignácz-féle

sütődét megvettem

és azt saját vezetésem alatt tovább folytatom. Naponta kétszer friss sütemény és friss rozskenyér kapható nálam. Sütések legnagyobb figyelem mellett eszközöltetnek. Megrendeléseket házhoz pontosan kézbesítem. 1875

Kérem a n. é. közönség kegyes pártfogását.

Farkas István

sütőmester

Karolina-utca 6. sz.

Telefon 433 sz

144-1909. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a kasza-utcai elemi iskolánál szükségelt öltöző és konyha építése tárgyában folyó évi április hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1054 kor. 90 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letét-lére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1909. évi április hó 13-án tartott üléséből.

A gazdasági széke

A világ legtokéletesebb szépitő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májliót, bibirevet, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Disztingvált a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságú tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól: a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

181

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy ter 22., megyeházzal szemben,

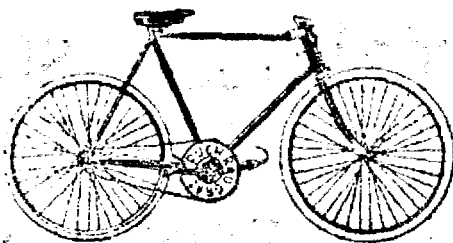
továbbá minden gyógyszer-tár, ültészerület és drogeriában.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítő

1202

Boros Béni-ter 1. — Telefon sz. 370.

Dus választék Helikal-Premier.

Puch és Merkur kerékpárokban.

Eredeti Viktoria Centrál-

Bobbin varógépekben és Sin-

ger Karikahajós gépek.

Olcso árak, kedvező fizetési feltételek.

Pontos kiszolgálás, szakszerű javító műhely.

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya

minden színben

darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder

legujabb facon

darabja 2 korona.

Nagy parthie vétel

női és férfi zsebkendőben

Csoda olcsó árak.

Uiszövésű kelmék

mint cachemir, cottlen, ottoman teljesen új színek
uralják a divatot.
Közel 100 új vég kelme érkezett.
Princesse rubákra alkalmas anyagok.
Angol vásznak egyszínnel és bordúrral.
Mosó és gyanju delainek pompás mintázattal.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD.

Különleges olcsó cikkek.

Tiszta selyem

Taft alsószoknya

minden színben

darabja 5 frt. 80.

Női himzett ing

jó chiffon,

271

darabja 1 frt. 65.

Ima madapoián

kelengye ing

darabja 2 frt. 20.

APRO HIRDETESEK.**Keresek vidéken**

jobb forgalmu vendéglőt vagy egy jobb korcsmát vagy kantint haszonbérbe italmérséssel. Vagy egy nagyobb italmérsést óvadékkal. — Rabotka vendéglős. Kurtics. 1622

Dusgyökerzeli,

fajtisza amerikai Ripária Portális, két éves, saját termésű, nagyobb mennyiségben eladó Ménesen, Kovacevits György szőlőbirtokosnál. 1674

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb áron úgy helyben, mint vidéken is. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Antiquár könyvek nagy készlete. Irodai cikkek, nyomtatványok. Kerpel Izsó könyv-, papirkereskedése és kölcsönkönyvtára Aradon. 262

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Jégszekrény,

jéggel együtt, részletre kapható Husserl Manó jégszekrénygyára Arad Szt.-Pál-utca 11. Telefon 348. 1524

Nagymennyiségű díszfenyő

eladó. Lahner György-utca 7. sz. alatt. 1666

Keresek vételre

egy használt, új rendszerű írógépet. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad. Telefon 517. 173

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Van szerencsém

a n. é. közönség b. figyelmét felhívni címre, hol a legmagasabb árban veszek uraságoktól levett férfi ruhát, városi és utazó bundát és mindenféle egyenruhát helyben és vidéken. Bleier I. zsidóárny. Szent Pál-u. 12. 5431

Egy jókarban levő

zongora olcsó áron eladó. Bővebbet az „Aradi Híradó” kiadóhivatalában, Andrassy-tér 8. 1678

Motor-bicikli,

Puch-féle alig használt, mellékkocsival azonnal eladó, Wätz József kereskedőnél. 1679

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 1471

A nagyérdemű közönséget a tavaszi évad beálltával van szerencsém értesíteni, hogy saját készítésű

Nap- és esernyő raktáramat

a legújabb divattal dusan felszereltem és úgy mint eddig, ezután is igyekezni fogok a nagyérdemű hölgyközönség legkényesebb igényeit kielégíteni.

Javításokat és új áthuzásokat is igen jutányosan és pontosan készítek.

Eddigi mb. pártfogásukat megköszönve, kérem azt számomra a jövőben is fentartani. — Kiváló tisztelettel

Nassan R.

nap- és esernyő üzlete

Arad, Szabadság tér 19. sz.

Kész butoreladás.

A tavaszi idény beálltával ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű 1643

kész butoraimat

és olyanok készítésére megrendeléseket készséggel elfogadok.

VARGA JÓZSEF,

Arad, Kápolna-utca 6b.

Városi és megyei telefon 250. sz.

Költözők figyelmébe!

Éliás Lipót fia butorszállító cég szakavatott emberek alkalmazása és teljes jótállás mellett elvállal mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, nyitott és belül kárpított 6, 8, és 10 méter hosszúságú zárt butorszállító kocsival. 1305

Tisztelettel

ÉLIÁS LIPÓT FIA

butorszállító

Arad, Petőfi-utca 4. sz.

A pankotai**közös konyha**

május 1-jei belépésre egy önállóan működő, jól főző, megbízható 1657

nőt keres.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Pankotán, a gyógyszerárban.

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben. 301

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

Raktár- és gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. sz.

Telefon 423. szám.

== Árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. ==

